

**ELŐFIZETÉS**

**HELYBEN:**  
Egy évre ..... 24 korona.  
Egy hónap ..... 2 korona.

**VIDÉKEN:**  
Egy évre ..... 28 korona.  
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

**HIRDETÉSEK:**  
4-hatásos péntekkor egyszer 20 Hl.  
minden következőnél 16 fillér.

Nyitár sora 40 fillér

# ARADI KÖZLÖNY

**POLITIKAI NAPILAP.**

**SZERKESZTŐSÉG:**

Aradi és csanádi egyesült  
vasutak palotájában.  
TELEFON-SZÁM: 357.

**KIADÓHIVATAL:**

Aradi Nyomda Részvény-  
Társaság.  
József főherceg-ut. 22. sz.  
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:  
**Stauber József.**

Péntek, január 8.

**Mai számunk főbb közleményei:**

- Vezérelők: Tisza István és az aradmegyei románok.**
- A képviselőház ülése.**
- Papp János pástorlevele.**
- A háború megkezdődött.**
- A közigazgatásból.**
- Az aradi román lap saptőpöre.**
- Az aradi új zsidó templom.**
- Vadzörök Aradmegyében.**
- Rablógyilkosság a postán.**
- Az agyonvert képviselő.**
- Nyomorgó öreg honvédek.**
- Eltűnt honvédhadnagy.**
- Tárca: Híres kártyapártik.**
- Regény-Csarnok: Az Antikrisztus esodál.**
- Irtá: Lagerlöf Zelma.**

**Tisza István**

**és az aradmegyei románok.**

Arad, január 7.

Sok vitára, szóbeszédre adott eddig okot, hogy milyen irányt fog követni Tisza István gróf miniszterelnök a nemzetiségekkel szemben. A veszekü, rendíthetetlen Bánffy politikáját, vagy a Scell Kálmánnak mindenekkel paktáló engedékeny rendszerét. A kik visszaemlékeznek a pohárköszöntőre, a melyet Goldis József püspökké beiktatása alkalmával, Aradon tartott, azt jövendölik: Tisza közeledni fog a nemzetiségekhez. A mikor programbeszédében a felekezeti iskolák szabadságáról beszélt, azt mondogatták: „Lám, ugye? ..” De azóta oly erélyes

formában tett a miniszterelnök nyilatkozatokat a magyar állameszme támadói ellen, hogy a nemzetiségek hű ábrándjait hamarosan szétoszlatta.

Egy aradmegyei ügy várja a miniszterelnök, mint belügyminiszter előtt az elintézését. Az ügy elintézése nemcsak Aradmegyét érinti, hanem mindenesetre világot fog vetni a főnebb érintett, még mindig eldöntetlen kérdésre: *milyen a gróf Tisza István nemzetiségi politikája?*

A Budapesten megjelenő román ujság azt írja, hogy Szombati György országgyűlési képviselő közbenjárt Tisza István miniszterelnöknél az aradmegyei törvényhatósági választókerületek új beosztása dolgában, a melyet a románok felebbézással támadtak meg. A miniszterelnök az említett forrás szerint, kijelentette, hogy az új beosztást meg fogja semmisíteni.

Az ügy, a mely a hirnek háttérére, eléggé ismeretes lehet. Aradmegye legutóbbi közgyűlése új kerületeket állapított meg a törvényhatósági bizottság tagjainak mandátumaira. Habár az új kerületi beosztás nem sokban különbözött a régítől, a románok mégis úgy találták, hogy az újítás az ő érdekeiket sérti. Hogy a tulnyomóan románok által lakott területeken kevesebb kerületet állapít meg, mint a mennyit törvény szerint kellene, és hogy a magyarok lakta területen többet, mint a mennyit szabad lenne.

Föltéve, hogy ez igaz, nem lenne-e akkor is természetes az államalkotó, ural-

kodó fajnak az a védekezése, a melylyel a nemzetiségek esetleges támadásai ellen körülsáncolja magát? Az intézkedések, a melyeket Vilmos német császár a lengyelek nyakára bocsát, talán nem mind nyugszának a föltétlen igazságosság fundamentumán, de azért jogosak, mert az államalkotó faj, az államegység érdekében teszi. Ha a megye vezetősége talán részrehajló lenne is a magyarok javára; az államhatalom képviselője, a kormány, nem tehet az ellen semmit, mert az az állameszme érdekében történik.

Azonban a románok feljajdulásának nincs alapja, s az egész annyiból áll, hogy ők még többet szeretnének, mint a mennyit a régi beosztás adott. Röviden: ők vezetni akarnak a megyében, egyebet semmit. Ugy-e, elég szerények?

Visszatérve, most már a hirre, nem hisszük, hogy Tisza István gróf ebben a dologban, a melyből határozott nemzeti-ügyi ügyet formáltak, ily határozott nyilatkozatot tett volna. Mindenesetre különös az, hogy Szombati György, a kit ugyan románoklakta kerületben, de szabadelvűpárti programmal választottak meg, s a ki az országgyűlési szabadelvűpártnak tagja, olyan ügyben vállalt közbenjárást a miniszterelnöknél, a melynek tendenciája határozottan ellenkezik a szabadelvűpárt nemzetiségi programjával, és a mely ügynek emberei politikailag a román nemzetiségi párthoz tartoznak. Szombati György vagy szabadelvű párti,

**Híres kártyapártik.**

(A *Dungyverszky*-eset alkalmából.)

A budapesti Báthory-kávész ház szeparéjában ismét nagyban forgatták az ördög bibliáját és most az egész ország arról a pártiról beszél, amelyet ebben a szeparében Szaceliáry György országgyűlési képviselő és Dungyverszky György tartalékos ulánus hadnagy egymással játszottak. Két estén át tartott a játszma, amelynek folyamán Szaceliáry 304.000 koronát nyert, melyet a vesztlőnek, Dungyverszky Györgynek dusszagdag családjá most épséggel kifizetni nem akar. És így, amint az nálunk már szokás, valószínűleg a ferbli játszmaiból — becsületbeli ügy lesz.

304.000 korona szép pénz, még annak is, akinek milliói vannak. Hát még annak, akinek nincs vagyona. Dungyverszky Györgynek pedig nincs vagyona.

Az öreg Dungyverszkynek van, de ő nem kártyázik. Soha sem nyult a kártyához, talán még látásból sem ösmeri. Ő váltót, kötelezvényt soha sem irt alá és büszkeségét abban lelte, hogy az ő szavára kölcsönöztek volna milliókat is, ha kérte volna.

A fiát urnak nevelte. Az urnak nevelt ifjú Dungyverszky pedig kártyázott.

Istenem, milyen nagy dolgot csinálnak ma nap ebből a 300.000 koronás veszteségből! Hol vannak a „régi jó idők”, amikor nyertek, vesz-

tettek többet is. Hiszen még nincs is két éve, hogy Szemeré Miklós Potocky gróftól több mint két millió koronát nyert. Hát még azelőtt, amikor az ur csakugyan ur volt még, milyen pártikat játszottak a nemzeti kaszinóban és a kőbányai „Vörös kutyához” címzett vendéglőben!

Nemzeti kaszinó és a „Vörös kutyához” címzett vendéglő, nemde szép összeállítás? De ezek voltak azok a helyek, ahol a régi Pest urai a legmagasabban játszottak. A nemzeti kaszinóban esténként összejöttek a mágánások, a kőbányai „Vörös kutyá” vendéglőben pedig a gazdag szerb sertéskereskedők. És akkoriban még úgy a mágánásnak, mint a sertéskereskedőnek volt sok pénze és a mágánás is, sertéskereskedő is egyaránt szerette a kártyát.

A következőkben megemlékezünk néhány olyan kártya pártiról, amely annak idején nagy feltűnést keltett.

A koronázási időben volt, 1867. június havában. A pesti szállodák zsufolásig megteltek a legelőkelőbb vendégekkel és az Angol királynéhoz címzett szállodában már május kezdetétől fogva ép úgy le voltak foglalva az összes szobák, mint az Európa szállodában, melynek épületében ma a főkapitányság van. Az idegen hatalmak nagykövetei és követei már június elsején érkeztek Pestre. III. Napoleon francia császár nagykövete Grammont-Guiche Agernon herceg az Angol királynában lakott, míg II. Sándor orosz car nagykövete, Nelidow gróf az Európa szállodában bérelt szállást.

A Pestre érkezett diplomatákat az akkori-

ban nagyon elfoglalt Andrássy Gyula gróf helyett rendszeren a belügyminiszter Wenckheim Béla báró fogadta és ő vezette az idegen diplomatákat is a Nemzeti Kaszinóba, hol akkor, mint gondolható, igen zajos élet folyt.

A Nemzeti Kaszinóban akkoriban volt néhány mágánás, aki igen nagy összegekben játszott. Ezekhez tartozott nevezetesen a néhány év előtt elhunyt munkácsi földesur, Schönborn gróf, továbbá Waldstein János gróf és végre egy erdélyi mágánás, Bolza Károly gróf, aki éppen olyan merész, mint szerencsés kártyás hírében állt.

A Kaszinóban egy este megjelentek Grammont herceg és Nelidow gróf is, akik szintén szenvedélyesen szerették a kártyát. Wenckheim báró bemutatta az idegen diplomatákat s nem sokára Grammont herceg, Nelidow gr., Schönborn gr. és Bolza Károly gróf egy kártyaasztalhoz ültek. Az urak az akkoriban divatos feltizekettőt játszották. A szerencse, mint rendszeren, az egykezű Bolza grófnak kedvezett. Nelidow gróf egyre nagyobb téteket rakott, Grammont herceg pedig követte orosz kollegájának a példáját. Csak a dusszagdag Schönborn gróf maradt „szerény” 1000 forintos tétjénél. A játék hajnalig tartott és a vége az volt, hogy Bolza gróf Nelidowtól több mint 600.000, Grammontól közel 400.000 és Schönborn gróftól körülbelül 25.000 forintot nyert. A dolog óriási feltűnést keltett és fokozta a feltűnést még az a körülmény, hogy Ferenc József király, mikor Pestre érkezett, Andrássy Gyula gróf előtt

vagy Tisza István hive, vagy Vlád Auré-  
lé. A kettő együtt alig egyeztethető össze.

De Szombati György hathatós közben-  
járása dacára se vagyunk hajlandók kész-  
pénznek venni az említett újság híret,  
hogy Tisza megsemmisítette volna Arad-  
megye új kerületi beosztását, kedveskedni  
óhajtván ezzel a románoknak. És azért  
érdeklődéssel várjuk az ő döntését ebben  
a dologban, annyival inkább, mert ez is  
oly ténye lesz Tiszának, a melyben az ő  
nemzetiségi politikájára fognak követke-  
tetést vonni. Kivánatos lenne, ép erre a  
fontos körülményre való tekintettel, ha  
a kerületi beosztásnak függő kérdését ne  
csak Szombati György vonja be érdeklő-  
désének körébe, hanem a megye többi  
képviselői is, a kiknek kötelességük gon-  
doskodni, hogy a miniszterelnök a me-  
gyéjükbeli fontos kérdésekben helyesen  
legyen informálva. Az ő lelkük rajta, ha  
hiányos információ miatt rosszul ítéltek  
meg a miniszterelnök nemzetiségi politi-  
káját.

## Országgyűlés.

### A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 7.

A t. Ház mai napirendjére a tegnapielőtt  
elfogadott ujoncjavaslat részletes tárgyalása  
van kitűzve. A folyosón azt beszéltek, hogy  
csupán a címhez, hat honmentő derék hazafi  
iratkozott föl, természetesen az *Ugron*, *Holló*,  
*Bartha*-féle érdekcsoportból. Ez hát nagyon  
szemérmetlen komédia lesz, ha megindul.  
Menten észreveszik az országban a szándékot,  
ha a címnél már hatan tudnak beszélni, ak-  
kor a szegény póttartalékosok csakhamar há-  
rom éves öreg bakák lesznek.

A jezsuitáskodó forradalmárok hát arra  
szánják magukat, hogy mielőtt a címről be-  
szélnék, előbb egy kis napirend előtti időpo-  
csékolást rendeznek.

Az ülés, melyen *Feilitzsch* Arthur báró el-  
nököl, avval kezdődik, hogy elparentálják *Ere-*

*mits* Pált, akit, amint az elnök mondja, meg-  
döböntő módon gyilkoltak le.

Ha már a mentésnél tartanak — gondolja  
*Holló* Lajos — egy kis hipokrita gyász nem  
fog ártani s bejelenti, hogy az ülés végén sür-  
gősen interpellálni fog amiatt, hogy a póttar-  
talékosokat nem királyi parancsokkal hívták be.  
A póttartalékosok bizonyosan könnyekig meg-  
lesznek hatva, hogy *Holló* Lajos milyen nagy  
bánatot, részvétet érez irántuk.

### A képviselőház ülése január 7-én.

— Kezdeté d. e. 11 órakor. —

*Elnök*: *Feilitzsch* Arthur br.

*Kaas* Ivor báró szólott elsőnek a formali-  
tások elintézése után. A duna-szerdahelyi vá-  
lasztás dolgát tette szóvá, ahol állítása sze-  
rint a kormány közegai erőszakoskodtak a  
néppárti jelölttel, ahol a zsidók állítólag a zsi-  
nagóságban tar ottak népgyűlést.

Természetes, hogy *Kaas* báró nem állhatta  
meg, hogy *Tisza* István kormányzati szelleme  
ellen is tegyen egy-egy kirohanást. Miért ne?  
Evvvel is mulik az idő.

Utóljára is azonban elfogott a jólelkű báró  
materiája s leült. Utána *Tisza* István gróf mi-  
niszterelnök nyilatkozott a duna-szerdahelyi  
dolgokról.

(A miniszterelnök nyilatkozata.)

*Tisza* István gróf: *Kaas* báró — ugymond  
— egyoldalú információk alapján mondta el a  
dolgokat s bizonyos pletyka-ize van annak,  
amit mondott. Ha a zsidók csakugyan a tem-  
plomban gyűléseztek, hát az nagyon csunya  
dolog, de ebbe neki semmi beleszólása nincsen.

A miniszterelnök ezután általános ágban  
nyilatkozik a választásoknál követendő irányel-  
veiről s kijelenti, hogy neki mindig az lesz a  
törekvése, hogy egyrészt megóvja a rendet a  
választásoknál, de másrészt hogy újít a ha-  
tósági személyek visszaélésének is. Irányelve  
az, hogy a törvényt meg kell tartani. A ha-  
tósági személyeknek föltétlenül joguk van részt  
venni a politikai küzdelemben, de hatósági ha-  
talmuk fölhasználása nélkül.

A miniszterelnök második kijelentése a  
gyülekezési jogra vonatkozik, melyet minden-  
kivel szemben egyenlően akar megvédelmezni.  
Harmadsorban kitér a miniszterelnök azokra a  
vádakra, melyet a kormányzat rendszere ellen  
mondanak.

E vádak közt első sorban szerepel az, a  
mely a *főispáni kinevezéseket* összeköttetésbe  
hozza a kormány politikai törekvéseivel. Hogy  
a kormányt nem vezeti más a főispáni kineve-

zéséknél, mint az, hogy alkalmas embereket  
ültessen a főispáni székre, felhozza, hogy a  
kormány exponált nemzetipárti férfiakat, sőt  
agráriusokat is kinevezett. A Széll idején kine-  
vezett főispánokat is meghagyta állásukban.  
Ezeknek a vádaknak tehát semmi alapjuk nin-  
csen, amint hogy teljesen alaptalanok azok is,  
amelyek a kormányzat irányát csak azért vá-  
dolják, hogy diskreditálhassák. A miniszterel-  
nök avval végzi beszédét, hogy a választás  
tisztaságát és szabadságát mindig védelmezni  
fogja, de a tisztviselőket nem engedi megvá-  
doltatni pletykák alapján. (Helyeslés a jobbol-  
dalon.)

(A néppárti Don-Qulhotta.)

*Elnök*: A Ház ezek után áttérhet a napi-  
rendre.

*Rakovszky* István: Mielőtt a címről szóló  
vita tovább folytatódna, határozati javaslatot  
akar beterjeszteni a címhez. Ebbeli szándékát  
bejelentve, örömmel üdvözli *Münnich* Aurél  
előadót, aki még mindig nagyon kövér, szép  
gömbölyű...

*Elnök* elunja *Rakovszky* izléstelenségét  
közbeszól:

— Bocsánat! Ez igazán nem tartozik a  
dologra! Tessék a tárgynál maradni.

*Rakovszky* legott fölágaskodik, dühbe gurul  
s ráüt a padra:

— Nem tűröm — mondja — nem tűröm,  
hogy az elnök megakasszon...

*Feilitzsch* mosolyogva hajol előre: Pedig —  
mondja — tűrnie kell és tűrni is fogja, hogy  
mindig figyelmeztessen arra, hogy eltér a tárgy-  
tól. Ez házszabályadta jogom.

A jobboldalon helyeselnek.

*Papp* Géza átkiabál *Rakovszky*nak: Mi  
mindent tűrjünk? Maguk még azt sem, amit  
a házszabály követel? Különbön mondja, mi  
összefüggés van az előadó egészsége és a ha-  
tározati javaslat közt? (Derűtség)

*Rakovszky* végre megmagyarázza, hogy  
az összefüggés ez: A cím — ugymond — kö-  
véredett, mint az előadó, az indokolás azonban  
soványodott.

Hát ezen a viccen senki sem nevetett.  
Rossz vicc volt, izléstelen és erőszakos. Nem  
volt érdemes érte dühbe gurulni. *Rakovszky*  
hát bösz lett és apró kellemetlenkedések után  
benyújtotta határozati javaslatát, melyben azt  
kéri, hogy addig ne folytassák a cím tárgya-  
lását, amíg a honvédelmi miniszter nem ter-  
jeszt be kimutatást arról, hogy 1903. március  
elsejétől, december 31-ig, hány hadköteles je-  
lenkezett önként sorozásra. A derék *Rakovszky*  
így akarja megállapíttatni az ujonc lét-  
számot.

éles szavakban kikelt a Nemzeti kaszinóban  
divatban volt kártyázás ellen.

Egy évvel később, 1868-ban ismét a Nem-  
zeti Kaszinó volt a színhelye egy nevezetes és  
felette kínos kártya-pártinak, melynek folya-  
mán egy kaszinótagot, *Duka Péter* bárót, ha-  
mís kártyázáson érték. A nevezett bárót épp  
oly szenvedélyes, mint szerencsés kártyásnak  
ismerték. Emellett szenvedélyes dohányzó is  
volt s ő volt az, aki nálunk a cigarettát meg-  
honosította. Akkoriban még nem árusították a  
kész cigarettát, hanem az a kevés ember, ki  
ezt szitta, egy szelencében hordta mindig ma-  
gával a finom esempészett török dohányt és a  
szivarka papírost és sajátkezűleg gyártotta ma-  
gának a szivarkáit. *Duka Péter* báró tehát szen-  
vedélyesen kártyázott és cigarettézett és ha a  
kaszinóban kártyázott mindig nyitva állt előtte  
nagy ezüst dohányszelencéje, melynek fedele  
ugy fénylött, akár egy tükör. A nemes báró  
óriási összegeket nyert, úgy, hogy többen a  
kaszinóban elkezdtek gyanítani, hogy a báró  
ur — paklizik. Megfigyelték és rájöttek, hogy  
a báró, aki rendszerint a bankot tartotta, az  
egyes kártyákat mindig lassan a dohánysze-  
lencéje fölé ostromozta partnerjeinek, még pedig  
ugy, hogy a szelence fedelén kényelmesen le-  
tükrözve látta a kiosztott kártyát. Ő tehát min-  
dig tudta, mennyinél résztalt a partnerje és e  
szerint könnyen játszott. Ez természetesen nagy  
megdöbbenést keltett a Nemzeti Kaszinóban,  
ahonnan ki is ballotírozták a báró urat.

Még sokkal nagyobb összegekben, mint a  
Nemzeti Kaszinóban, játszottak az imént emli-  
tett kőbányai „A vörös kutyához” címzett ven-  
déglobben, melynek tulajdonosa *Schreyer* An-

drás volt, akit közönségesen csak a vörös ku-  
tyának neveztek. Ez volt a gyűlhelye a szerb  
disznókereskedőknek. Ezek az eladott sertések  
árát csakis aranyokban fogadták el és így a  
vörös kutya kártya asztalain csakis arany volt  
látható. Néha egész aranyhe yek. Nevezetesen,  
ha *Theodorovics* Milán, a kragujeváci „sertés-  
király” játszott. Oriási, hatalmas természetű em-  
ber volt, aki sohasem hozott 5000 disznónál ke-  
vesebbet *Kőbányára*.

Történt aztán egyszer, hogy a *Theodoro-  
vics* Mihán asztalához hozzáférközött *Urose-  
vics* Lázár, a kis pupos szerb kártyás, ki Pes-  
ten a Fehér hajó-szállodában tartott nasi-vasi  
bankot. *Urosevics* Lázár szenvedélyes kártyá-  
zó volt, aki ha nem volt partnerje, képes volt  
egész napon át önmagával is kártyázni. Tud-  
ták, hogy a Fehér hajóban néha-néha hamis-  
an kártyázott és ugy ösmerték, mint a leg-  
ügyesebb hamis kártyást. De tudták azt is,  
hogy idegen helyen soha som játszott hamisan  
és hogy ilyen helyeken ő volt rendszeren a ba-  
lek. *Theodorovics* Milán tehát leült *Urosevics*  
Lázárral és az öreg *Kandakival* játszani és a  
szegény pupos *Urosevics*, mint rendszeren, ve-  
szített. Játék közben hallotta, hogy *Theodoro-  
vics* aznap 100.000 darab aranyt kapott egy  
pesti banktól. Ösmerte *Theodorovics* játékszen-  
vedélyét, felébredt benne a kapzsiság és el-  
kezdett hamisan játszani. Persze feléje fordult  
a szerencse. Egyre nyert és már 22.000 darab  
arany hevert előtte, amikor egyszerre *Urose-  
vics* háta mögött felkiáltott *Schreyer* korcs-  
máros:

— Te gazember! Nálam nem szoktak ha-  
mison kártyázni!

A kis *Urosevics* elsápadt és a pénze  
után kapott. De a következő pillanatban ott  
állt előtte a hatalmas természetű *Theodorovics* és  
haragosan kérdezte:

— Gazember? hát te pakliztál?

*Urosevics* nem mert tagadni:

— Igen, bocsásd meg, *Theodorovics*; a  
pénz...

— Te 22.000 aranyat nyertél. Visszavehe-  
tem, mert hamisan játszottál. De nem tes-  
zem. Ha tőlem két pofont kitartasz, a tied a  
pénz. Másképp visszateszem.

— Két pofont? nyögött *Urosevics*.

— Igen, aztán a tied a pénz, — nevetett  
az orias.

*Urosevics* egy pillanattal gondolkodott, az-  
tán lassan levele szeméről a két kezét, oda  
tartotta arcát *Theodorovics*nak és csak annyit  
mondott:

— Üss!

Az orias magasra emelte a kezét. A vézna  
emberke még a szemével sem pislantott, csak  
várta a pofont. *Theodorovics* nem ütött, hanem  
kacagva dörmögött:

— Nem akarok érted a börtönbe kerülni.  
Vedd a pénzedet és lódulj innen!

Mint mindenben, a kártyázásban is fölü-  
mulnak bennünket az amerikaiak. Néhány év  
előtt a *Lucania* hajón visszautaztak Európából  
Amerikába *Vanderbilt* Kornél, *Morgan* *Pierre-*  
*pont* és *Balmont* *Arthur* milliomosok. Utközben  
pókereztek és *Balmont* nem kevesebbet, mint  
hat millió dollárt nyert az utitársaitól.

Ez aztán a szép párti!

Ez a vicc sem sikerült és Rakovszky egy kissé lefőzve ment ki a teremből.

Uray Imre szólalt fel utána s visszautasította a *Magyar Szóban* ellene intézett támadásokat.

(Az unalom embere.)

Uray Imre után az elnök Kaas Ivor bárót hívta szólásra. Kaas azonban cserélt.

Okolicsányi Lászlóval, aki hosszasan kezdett beszélni a címről. A jobboldalon kivonulnak, a baloldalon hangosan ásitának s az unalom hatalmas áramokban zúdul be a terembe.

Kaas Ivor br. és Holló Lajos a címhez szólottak hosszabban.

Ezzel a vitát holnapra halasztották.

(A póttartalékosok.)

Lovász Márton sürgős interpellációt terjesztett be. Konstatálja, hogy a póttartalékosokat nem királyi rendelettel hívták be most fegyvergyakorlatra, holott a törvény ezt így rendeli. Második kifogása az ellen irányul, hogy az okkupált tartományokban sokkal több a magyar katoná, mint a mennyi ott a lakosság kvótája szerint elhelyezhető volna.

Nyiry Sándor honvédelmi miniszter egyelőre csak előzetes választ ad az interpellációra. Az ellen élénken tiltakozik, hogy a póttartalékosok behívása nem alkotmányos módon történt.

Lovász hírlapi közlések alapján szóvá tette a kolozsvári Salamon féle esetet is.

Nyiry Sándor honvédelmi miniszter azzal felel, hogy nem tudja, a hírlapi közlések megfelelnek-e a tényeknek, úgy hiszi azonban, hogy az eset nem egészen úgy történt. A kormány kérelhetlen szigorral fog eljárni azok ellen, akik renitens magatartást tanúsítanak és az anarchiát szítják. Ezek az urak — ugymond a miniszter — azután maguknak tulajdonítsák a következményeket.

Az ülés délután egynegyed 4-kor ért véget.

## Papp János pásztorlevele.

(Az óhitűek karácsonya. — Az első pásztorlevél. — Mangra a szocializmus ellen. — Az aradi szentszék ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7.

A görög keleti románok ma kezdődő karácsony-ünnepé alkalmából bocsátotta ki Papp I. János aradi román püspök első pásztorlevelét. A román püspökök rendszerint csak husvétkor és karácsonykor szoktak pásztorleveleket kiadni; miután Papp I. János beiktatója már a román husvét után esett, az első pásztorlevelet most adta ki Papp.

A püspök a pásztorlevél első részében dogmatikus fejtegetéseket közöl, azután az emberben meggyökeresedett *kishitűség* ellen szól. Megemlékezik a mostoha viszonyokról, az egyre fokozódó nyomorról és szegénységről, a mely a népet a kétségbeesésbe és a pesszimizmusba kergette, lelkiét elfásította. Ez azért van, mert a nép nem vonzódik eléggé a hithez, pedig az ad neki erőt és bizalmat az élet nehéz küzdelmeihez.

A pásztorlevél végén megemlékezik a püspök arról, hogy az aradi görög keleti román templom külseje renoválást igényel, s erre a célra *adakozásra* hívja föl az egyházmegye összes híveit.

Az óhitűek karácsony-ünnepé alkalmából ma délelőtt a Thököly-téri román templomban nagy isteni tisztelet volt, a melyet Papp I. János püspök szolgáltatót Beles Vazul esperes, Csorogár Romulusz szeminaryumi igazgató, Popovits Dénes, Bodea Gábor, dr. Petranu és Váczán Traján, továbbá dr. Szucsú Jusztin és dr. Botis Tivadar diakonusok. segédletével. Az istentisztelet után a püspök ebédet adott, a melyen azonban csak néhányan voltak hivatalosak a misén celebrálók közül.

Az óhitű karácsony alkalmából Mangra

Vazul nagyváradai román püspöki helynök is körlevelet adott ki, a melyben a szentszéki kerülethez tartozó románokat óva inti a *szocialista mozgalomtól*, s állásfoglalás a tömeges áttérések ellen, a melyek a nagyváradai szentszék területén tapasztalhatók voltak.

Végül ezekkel kapcsolatosan említjük meg, hogy az aradi román szentszék e hó 12-én, hét főn teljes ülést tart. Ezen kihirdetik a legutóbb tartott román görög keleti kongresszus határozatait és intézkednek azok végrehajtása ügyében; az esperesek a maguk kerületéről jelentést tesznek, és végül a szentszék pénztáránál alkalmazott számvevőt, *Chelnicean N. t.*, megerősítik állásában.

## A háború megkezdődött.

(Japán és Oroszország a harc terein.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 7.

A tegnapi békés kilátásoknak Japán és Oroszország közt ma már nyoma sincsen. A hadüzenet már elkerülhetetlennek látszik. Az orosz fővárosban úgy tüntetik fel a dolgot, mintha a háborút Japán provokálná. Hir jött a hadügyminiszteriumhoz arról, hogy Japán már minden előkészületet megtett Masanghes megszállásához s a japán hajóhadat minden órában várják Koreában. *Alexejev* tábornoknak megbízása van, hogy azon esetben, ha Japán megszállna egy koreai kikötőt, azonnal kezdje meg a fegyveres beavatkozást. Semmi szín alatt nem fogják tűrni Masanghes megszállását, mert ez az érdekek szférájában fekszik.

Egy mai táviratunk jelenti, hogy Japán és Oroszország közt a háború már megkezdődött és a hadműveletek javában folynak. Távirati híreink a következők:

London, január 7.

A *Standard* tokiói levelezője jelenti: Feltehető, hogy Oroszországnak Japánhoz intézett jegyzéke e hó 5-én a tokiói orosz követséghez érkezett, de ez ideig még nem juttatták a japán kormányhoz. A Pekingből érkezett hírek mind megegyeznek abban, hogy Kína elhatározott magatartást kezd tanúsítani Oroszországgal szemben. Az orosz hadi hajók, amelyek még rövid idő előtt a koreai vizeken horgonyoztak, teljes gözzel térnek vissza Port-Arthurba. Itt nyoma sincs az izgatottságnak, bár egyes jelek arra mutatnak, hogy a közel jövőben *messzeható események várhatók*. A tőzsde árfolyamok folytonosan esnek.

Tokió, január 7.

Az a jelentés érkezett ide, hogy az összes Vladivosztokban lévő orosz hadihajók tengernek indultak, valószínűleg Port-Arthurra. Oroszország felelete még nem érkezett meg. A helybeli körök legnagyobb részében kételkednek ama jelentések valódiságában, hogy a várt felelet engesztelő természetű.

Washington, január 7.

A tengerészetügyi miniszterium *Evans*, tengeragnak ellenségeskedések kitörése esetére különös távirati utasításokat szándékozik adni magatartására nézve. A kormány kelet-ázsiai politikája: megőrizni a teljes neutralitást és be nem avatkozni, ha csak Amerika szerződészerű jogait meg nem sértik. A tengerészetügyi miniszterium kijelenti, hogy az utasítások nem tesznek különbséget a pártok között az ellenségeskedések lehetőségére. Elvárják *Evans* tengeragnytól, hogy haderejét úgy osztja el, hogy már ebből is kitéssék a teljes semleges-

ség megtartása. Az amerikai kelet-ázsiai hajóhadat a napokban várják Guamba.

London, január 7.

A *Dail Mayl* jelentése szerint az orosz válaszcjegyzék azt mondja, hogy *Oroszország semmi fenyegetéstől nem riad vissza*, és nem hajlandó Mandsuriában valamint Koreában sem jogait feladni. A hongkongi nagy kereskedők már tegnap több táviratot kaptak, amelyek szerint a *háború kitörése a legközelebbi órákban várható*.

Berlin, január 7.

A *Frankfurter Zeitung* egy Tokióból érkezett távirat alapján azt jelenti, hogy a *háború az oroszok és Japán között már megkezdődött*. A hadműveletek javában folynak.

London, január 7.

A tokiói nagy kereskedőházak ma visszahívták mandzsuriai képviselőiket. E hirt a japán követség megerősíti. A japán követség állandó ostrom alatt van, ügensek és börzei ügynökök tesik a híreket, sokan pedig hadiszereket ajánlanak a övetségnek.

## A közigazgatásból.

(A megyénél és a városnál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7.

A mai napon úgy Aradmegye, mint Arad-város közigazgatási bizottsága ülést tartott, melyen a december havi jelentéseken kívül a rendes folyó ügyek, felebbezések és panaszok kerültek tárgyalás alá. Az ülésekről a következőkben számolunk be:

(A megyénél.)

A megye közigazgatási bizottsága reggel kilenc órakor kezdte meg ülését, amelyen *Urban Iván* főispán elnökölt. Az ülésen mindenképp az alispáni jelentést olvasták fel, amelynek kapcsán több üdvös határozat jött létre. A hegyaljai szőlőbirtokosok koináiba tudniillik az utóbbi időben több betörés történt; a betörők leginkább a vadászfegyverekre pályáztak, de más noimit sem vetettek meg. A sűrűn ismétlődő gaztettek sok panaszra adtak okot, s így az alispán a közbiztonsági jelentésben részletesebben foglalkozott az ügygyel. A bizottság elhatározta, hogy megkeresi az aradi csendőrszárnyparancsnokságot, hogy a hegyaljai csendőröket erősebb ellenőrzésre és nagyobb elővigyázatra utasítsa.

Az ülés, amely déli fél 12 óráig tartott, leginkább a szokásos felebbezések elintézésével foglalkozott, és tárgyai közül egyedül az bir még nagyobb érdekességgel, hogy *Sikiós on*, a hol az alispáni jelentés szerint az utóbbi időben erős szocialista áramlat, és ennek folytán fenyegető hangulat kapott lábra, egy új csendőrsöt létesítettek, amelyre esetleges zendülések elkerülése végett határozott szükség volt.

(A városnál.)

A város közigazgatási bizottsága délután négy órakor tartotta ülését a városháza tanács-termében. Az ülésen *Urban Iván* főispán elnökölt, aki az ülés megnyitása után bemutatta *Műlek* Lajos dr. levelét, amelyben jelenti, hogy betegsége miatt nem jelenhetik meg az ülésen. Ezután üdvözölte a bizottság új tagját, *Rosenberg Miksa dr.-t*, kéré őt, hogy a bizottságban fejtsse ki azt a munkálkodást, amit eddig is oly rokonszenvesen végzett a köztéren. Ezután *Rosenberg Miksa dr.* letette az esküt.

A bizottság evvel áttért a rendes havi jelentésekre. *Institoris Kálmán* polgármester előterjesztette a személy és vagyonbiztonságról szóló jelentést. Ezután *Farkas Győző* pénzügyigazgató a város pénzügyeiről, *Vargassy Arpád* tanfelügyelő a tanügyről, *Meszlényi Antal dr.* kir. ügyész, a fogházügyről, *Csiky Károly h.* árvaszéki elnök az árvaszéki ügyekről és *Kellner György* állami állatorvos az állategészségügyről szóló jelentést terjesztette elő.

A pénzügyi jelentés leginkább az ex lege

év miatt csökkent adósszegéről szólott, ugyan azon számadatok alapján, amelyeket már tegnap *Arad az ez lezben*, cím alatt közöltünk.

A tanügyi jelentés kapcsán *Varjassy* Arpád bemutatta azon jegyzőkönyvet, amelyet a gyermekek túlterhelésének kérdésében tanítókból és tanítónőkből összehívott értekezlet e tárgyban felvett.

*Urbán* Iván főispán indítványára a jelentések tudomásul vétel után elhatározta a bizottság, hogy a folyó esztendőben, épen úgy, mint tavaly, minden hó hetedikén lesz közigazgatási bizottsági ülés. Ha a hetediké ünnepnapra esnék, ami ez évben kétszer fog megtörténni, akkor az ülést nyolcadikán fogják megtartani. Az erre vonatkozó tervezetet a bizottság jegyzője minden tagnak megküldi és így külön meghívót nem fognak kibocsátani az ülésekre.

Ezután az albizottságok megalakítására tért át a bizottság. A fegyelmi bizottság, a börtönre felügyelő küldöttség, az egészségügyi bizottság, a tanító és tanítónő választásra kiküldött bizottság, a tanítók és tanítónők nyugdíj jogosultságát megállapító bizottság és a hatósági intézkedéseket igénylő ügyekben eljáró küldöttség tagjai régiük maradtak; csupán az árvaügyi felelősségi küldöttség és a másodfoku erdei kihágási bizottságban történt némi változás. Itt tudnillik *Szalay* Antal helyébe *Rosenberg* Miksa dr. került a tagok közé. Ezután az összes albizottsági tagok letették a hivatalos esküt.

*Lócs* Rezső városi tanácsnok referált még az ülés során a beérkezett felelősségekről. A kórház ügyi felelősségeket, miután a kórházigazgatóság semmivel sem indokolja azokat, *Rosenberg* Miksa dr. indítványára leveszik a napirendről és kiadják bővebb adatok megszerzése céljából az előadónak.

A vasúti állomáson létesítendő ártézi kut ügyében a furási engedély ellen *Reicher* Károly dr. és az Aradi Vízvezetési-társaság a miniszterhez felelősséget, a miniszter helyben hagyta az engedélyt azzal a kikötéssel, hogyha ezáltal a vízvezeték kutjai vízbőségben csökkennének, vagy megfertőzhetnek, az engedély azonnal visszavonandó. A bizottság ezt tudomásul veszi.

Az ülés este háromnegyed hatkor ért véget.

Jelenvoltak: *Barabás* Béla dr., *Bing* Vilmos, *Csiky* Károly, *Farkas* Győző, *Institóris* Kálmán, *Keller* Izó, *Kellner* György, *Lócs* Rezső, *Marschall* Lajos dr., *Meszlényi* Antal dr., *Péterffy* Antal, *Posgay* Lajos dr., *Reicher* Károly dr., *Robitzek* Agoston dr., *Rosenberg* Miksa dr., *Steinhardt* Mór dr., *Urbán* Iván, *Varjassy* Arpád.

## SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

### A színház műsora:

Péntek: *Katinka*, opera. Tűzoltók, vigjáték. (Páratlan bérlet.)  
Szombat: *Falurossza*, népszínmű. (Páros bérlet.)

### Két premier.

(*Katinka*, népies zenedráma 2 felvonásban, szövegét írta: *Thury* Zoltán, zenéjét szerezte: *Orbán* Arpád. — A tűzoltók, énekes vigjáték 1 felvonásban. írta: *Hóry* Béla. Mindkettőnek bemutató előadása az aradi nemzeti színházban 1904. január 7-én.)

Az aradi színház karmestere, akinek ilyen minőségében számtalan sikeréről emlékezünk meg e helyen, ma mutatkozott be mint zeneszerző az aradi közönség előtt. *Katinka* című két felvonásos dalművét mutatta be a színház opera-személyzete s mielőtt a mű részletes bírálatához fognánk, előre jelezzük, hogy a zeneműnek, mely mint opera inkább komoly, mint nagyszabású, igazi, erős sikere volt. Ez a siker úgy értelmezendő, hogy abba még halványan sem játszott bele a közönségnek a szerző iránt érzett rokonszenve, az elismerés pedig nem a dirigensnek, hanem kizárólag a szerzőnek szólt.

A legjellegzetesebb vonása a „*Katinka*” zenéjének, mely az első taktustól az utolsóig alapmotívumát képezi benne minden melódiának, minden hangnak: a magyarosság. Ez az irány, melylyel nem egy neves magyar ze-

neszerző kísérletet tett s a mely még máig sem tudott teljes létjogosultságra szert tenni, s melynek kiinduló pontja és zárköve ma is a „*Hunyadi László*”. Ebben a tendenciában készült a *Katinka* is, de ezt a muzikális problémát nem igyekeznek megoldani; még középutat sem keres, hanem az abszolút operai és a teljes magyar stílus között föltétlenül csatlakozik az utobbihoz. Helyesen teszi; évtizedes kísérletek nem tudták a konneksziót olyanformán létrehozni, hogy a jövődöbéli magyar opera e két ösvény között találja meg kifejlődése útját, miért ne próbáljuk meg a sikert aképen, hogy a magyar zene internacionálissá tétele helyett, az internacionális fűleket szoktassuk ahhoz, hogy a mi zenénket nemzetközinek, operainak hallják. Ehhez természetesen, hosszú nagy munka kell, s ha az *Orbán* Arpád operáját olyannak elfogadjuk, amely irányt kezd, akkor ennek a nagy munkának épen a legeslegelejen vagyunk.

A *Katinka* zenéjét a fent tárgyalt tulajdonságán kívül főképen a rendkívül színes hangulatfestés jellemzi. A szerelemi bánatot, a szív lekivilágának különböző fázisait festeni a magyar dallam rendkívül alkalmas s *Orbán* kezében ez az ecset jól fogott. Az előjáték zenéje maga egy egész hangulat, melódiában és hangszerelésben egyaránt. Az első felvonás ének és zeneszámai versenyeznek a föltűnésért, de célját nem igen éri el egy is közülük. Azonban csak részben a zeneszerző hibája ez, nem nyújt a szöveg helyzetet, nem ad alkalmat, nem szolgálcselkményvel a zenének ahhoz, hogy ilyen önálló események kíséretébe szegődnének. Itt *Orbán* a hangszereléssel segített magán, hogy a melódiáknak színelges tartalmat adjon. Sikert ez a muzikális szemfényvesztés, amint-hogy általában az egész műnek orkesztrális része a lehető legelsőbb rangú s igen rutinizott, képzett zenészre vall.

A második felvonás — ez győzött meg arról, hogy az előbb nem a zeneszerzőnek, hanem a szövegírónak tollában maradt az eszköz a feltűnéshez — zeneileg is föltette áll az elsőnek. Csupa szín, csupa erzés itt minden ütem s szinte bájosak a melódiák, például a „Csak még egyszer szabad lehetnek . . .” kezdetű dalban. Tetőpontját éri el a zene a szerelemi kötöttségben („Szeretlek, csak téged szeretlek . . .”), mely egy drámai jelenet után erőteljes karénekebe megy át s szelíden, melodikusan hal el az előbbi dallam megismétlésében.

Ime látszik tehát, hogy a *Katinka* értékes zenei mű s sikerére érdemes. A szerzőt szeretettel ünnepelte a közönség, tapsolt lelkesen s babérkoszorúkat juttatott neki. A darab szereplői *Zilahiné*, *Fóti* Frida, *Bejczy* és *Békéssy* voltak, minden igyekezettel arra, hogy a zenemű szépségeit kellőképpen juttassák érvényre.

A színházi est megnyitója egy másik premier volt. *Hóry* Béla kolozsvári árvaszéki ünnöknek *A tűzoltók* című énekes vigjátékát mutatták be „a szerző jelezésében,” — ahogy a színlap is mondja. „A tűzoltók” ártatlan kis darab, mulattak rajta azok, akiknek igényeit kielégítették a vigjáték naivságai. Esmének nem volt utolsó az aradi önkéntes tűzoltó kar felvonultatása, ezek valóságos tűzoltási és menetgyakorlatokat végeztek a színpadon zeneszó mellett. Ezt azonban valószínűleg nem a szerző írta bele a darabjába. Mellékes azonban, az a fő, hogy volt min nevetni.

A közönség úgy fogadta a darabot, ahogy nyújtották neki: szívesen és meggondolatlanul, nevetett, mulatott és tapsolt. Ezt a szerző egy páholyból köszöngötte meg. (a.)

\* *Falurossza*. *Tóth* Ede klasszikus népszínműve, a magyar irodalom gyöngye, a *Falurossza* szombaton este kerül színre az aradi színházban. Ekként műsorváltóság áll be, mivel az előre jelzett *Aranyhíd* előadása elmarad. A rég nem látott darab a színház teljes népszínmű személynét foglalkoztatja, *Finum* Rózsit *H. Fekete* Aranka játszta, ezúttal először. A főbb szerepeket *Békéssy*, *Békes*, *Bónis*, *Aranyossy* Janka, *Szilassy* Juliska és *Gócs* Aranka adják.

\* Az aradi filharmonia-egyesület pénteken este 8 órakor rendes helyiségében próbát tart. Tekintve, hogy azon a közeli hangverseny zeneszámai kerülnék betanulás alá, a tagokat pontos megjelenésre kéri az elnökség.

## Vadorzók Aradmegyében.

(Harc az erdőőrrel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7.

Aradmegye eleki járásában nagyon elszaporodtak a vadorzók. Ezek seregestől csapnak át az *Almássy* gróf szomszédos uradalmaiba s ott igen sok kárt okoznak. A sarkadi uradalom főerdészét, *Hyross* Bélát, szerfölött bosszantotta a dolog. Kiadta tehát a rendeletet, hogy az erdőőrök főleg a geivácsi pagonyokban cirkáljanak. Maga is lesbe állott, hogy a hivatlan vendégeket elcsipje.

Nem sokáig kellett a szürkülésben várakozniok. S abályos időközökben puska roppanások halatszottak és alig egy negyedóra elteltével sietve haladó alak tűnt fel a tisztáson. Néhány száz öllel utána egy ember cammogott, kinek vállaira két őz volt felkötözve, azonkívül több fácán és fogoly lógot a tarisznyáján. A főerdész halk szóval figyelmeztette az erdőőröket, hogy a vadorzót be kell keríteni. A Körösmeder szélén sietve elibe kerültek. A lassan ballagó vadász e közben a tanya mögött levő szénás kertben tűnt el, hol hosszabb ideig maradt. Mikor ismét előbukkant, már semmi vad sem volt nála s gyors léptekkel igyekezett *Gyulavarsánd* felé. Mikor a Körösmederhez ért, a főerdész elibe ugrott és rákiáltott:

- Állj meg! Ki vagy?
- Mi köze hozzá.
- Hová tetted a most lőtt vadakat?
- Én nálam nem volt semmi.

Azonban hasztalan volt minden hazudozása, egyszerűen galléron fogták és vitték a szénás kertbe. Az egyik erdőőr a vadorzóban *Mile* Mitru *varsándi* lakost ismerte fel, midőn szemrehányást tettem neki, hogy miért vadászik tilos területen, nyersen felelte vissza:

— Már akármit csináltok, én ezután is fogok vadászni. József főhercegtől eddig nyolc darab őzet hoztam el és a gróftól sem fogom kimélni.

Az elrejtett vadakat egy kukorica kup alatt találták meg. Két fegyver is hevert az őzek mellett. Mikor ezt a vadorzó meglátta, hevesen követelte, hogy a puskát adják vissza. A főerdész megtagadta, s a lelőtt vadakat a közeli partcsősz hazba vitette, hol a kamrába zárták el, s őrizetükre egy erdőőr maradt vizsgálta. *Mile* fenyegetve szólott a főerdésznek:

— A fegyvereket mégis elfogom vinni.

A falu felé sietett. A bokrok között várakozott reá cimborája *Reif* Károly, egy elzúllott szobafestő, ki egyike a legvakmerőbb vadorzóknak. Mikor megtudta, hogy *Hyross* főerdész a fegyvereket erőszakkal elvette, éktelen haragra lobbant és mondta *Milének*, szóljon a faluban lakó pajtásoknak, hogy baj van. Csakhamar öt-hat fegyveres ember tűnt fel, kik úgy tettek, mintha a folyó tulsó oldalán levő erdőrézbe szándékoznának cserkészni.

A főerdész erre a parton levő csolnakot eloldatta s embereivel a tulsó oldalra vezetett, hol a bokrok között rejtőve, óvatosan nyomultak a puskák alakok felé. Ezek, hogy még messzebb csalják őket a csőszháztól, egy távolabb álló társukkal lövettek. Az erős dőrej sietésre ösztönözte az uradalom jembereit. *Reif* ez alatt a csolnakot visszavitte a csőszházhöz és erős füttyentéssel tudatta társaival, hogy siessenek közelébe. Ő maga az ott levő erdőőrré támadt s a lefoglalt fegyverek kiadását követelte. Ez kérését megtagadta, mire *Reif*

revolvért húzott ki zsebéből, s az erdőre irányítva megfenyegette, hogy lelövi. Ez viszont puskáját kaptá arcához és kurtán kijelentette, hogy a ki közeledni mer, az halálra.

Az erdőőr állhatatosan megmaradt elhatározása mellett. Ekkor Reif utasította Milét, hogy ülttyentsen. A fűtyszóra a vadászok gombamódra bujtak elő s néhány perc elteltével őt puskacső meredt az erdőőr mellé. A helyzet kritikus volt. Segélyt sehonnan sem kaphatott, miután a főerdész embereivel együtt a tulsó parton járt, Reif újra felszólította az erdőőrt:

— Add ki a fegyvert, míg nagyobb baj nem lesz, mert ha tovább is ellenállsz, nem kimélünk.

A megszorult embertől a vadászok diadalal vették magukhoz a két fegyvert. Reif helykén vágta az erdőőr szeme közé:

— Szerencséd, hogy nem kötekedtél tovább, mert bizony a fűbe harapsz.

A főerdész az *elkei* főszoigabirónál tett panaszt s a nyomozat során kiderült, hogy Varsádon egész banda űzi a vadászást, kik minden alkalmat felhasználnak, hogy minél több kárt okozzanak az uradalomnak. Azt is bevalóttak, hogy a *feketegyarmatiak* is sűrűn megfordulnak a tilos helyeken és versenyznek a velők a pusztításban.

## TANÜGY.

(—) **Diákok statisztikája.** Az országos statisztikai hivatal most készült el az ország összes középiskoláiról szóló ezévi kimutatással, amelyből kitűnik, hogy egész Magyarországon az *aradi gimnázium* az a középiskola, amelynek legkevesebb növendéke van. A gimnázium tanulóinak száma összesen 98. Csupán egyetlen algimnáziumnak van ennél is kevesebb látogatója, és ez a podolini négy osztályos gimnázium, amelynek mindössze 66 tanulója van.

(—) **Tanfelügyelők értekezlete.** A királyi tanfelügyelők számára a népoktatási törvények végrehajtása tárgyában a közoktatásügyi miniszteriumban új üresítés készült. *Berezviczy* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter alkalmat kíván nyújtani a királyi tanfelügyelőknek arra, hogy e nagyfontosságú utasítástervezetet megvitassák; e célból mindazokat a tanfelügyelőket, a kik az első ízben szétküldött tervezetet behatóan tanulmányozták és észrevételezték, e hónap 27-ére a miniszter személyes elnöklésével tartandó értekezletre egybehívta.

## Az aradi román lap sajtópöre.

(Egy főszoigabiró panasa.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 7.

Az aradi román püspök *nagy szentmihályi* látogatásának, amely tudvalevően oly zajos nemzetiségi tüntetésekre adott alkalmat, egy sajtópör lett az epilógusa.

Megírtuk annak idején, hogy a püspök fogadtatásának rendezői a diadalkaput román nemzeti színű zászlókkal és díszítésekkel agasztták tele, s a parasztleányok, a kikből a díszbanderium állott, szintén román nemzeti színű szallagot, ruhadiszit viseltek. Ezért a nemzetiségi tüntetésért *Hadffy* Károly nagyszentmihályi főszoigabiró folyamatba tette a kihágási eljárást és annak végeztével *Opreán* Nesztor dr. nagyszentmihályi ügyvédet, két román lelkészt és többeket a banderiumban résztvevők közül elzárásra és pénzbírságra ítélte.

Az aradi román ujság, a *Tribuna Populului* ezért hevesen megtámadta *Hadffy* Károly főszoigabirót. Megismételte a támadást, a mikor a főszoigabiró a torontálmegyei *Nyerő* községben a románok által épített házról letiltotta a *Casa Nationale* (nemzeti ház) föllíratot, azzal az indoklással, hogy Magyarországon csak magyar nemzet van, tehát román nemzeti ház nem lehet.

Az aradi román lap heves és sértő támadásaira *Hadffy sajtópörrel* felelt.

*Green* Mándor aradi tb. főkapitány tegnapelőtt megdélzte *Russu Sirianu* János, a *Tribuna* szerkesztőjét és tudatta vele, hogy *Hadffy* az említett lap 181. számában megjelent cikk miatt sajtópört indított ellene. *Russu* ezt tudomásul vette s kijelentette, hogy addig is, amíg a cikk szerzőjét meg fogja nevezni, a felelőséget elvállalja.

A sajtópörnek tárgyalására, miután a sértett köztisztviselő, a nagyváradi törvényszék, mint esküdtbíróóság illetékes.

## SPORT.

+ Az Aradi Tornaszegetület rendszeres működését a mai nappal újból megkezdte. A női tornaszakosztály hétfőn, szerdán és péntek déli 12 órától 1-ig, a férfi tornaszakosztály ugyan ezen napokon este 6—8 óráig tartja tornagyakorlatait. A vívó órák kedden, csütörtökön és szombaton este 6—8 óráig tartanak. Az *elnökség*.

## Az aradi új zsidótemplom.

(A telkek kiválasztása.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 7.

Az aradi zsidó hitközség új templomának építése dolgában ma jelentős lépés történt. A templomépítés ügyében kiküldött bizottság megkereste *Baumhorn* Lipót budapesti építész, a szegedi új zsinagóga építőjét, hogy jöjjön Aradra s a zsinagóga elhelyezésével tervbe vett telkek közül válassza ki a legalkalmasabbat. Az építő bizottság tagjai a város kiküldöttjeivel és *Baumhorn*nal megtekintették a telkeket, s hármat szemeltek ki, a melyek egyikét kérni fogják a várostól.

A templomépítés ügyének a fordulánál két dolgot kell hangsúlyozni. Elsőben azt, hogy oly nagyszabású, monumentális és művészi kivitelű igénylő munkánál, mint a minő az aradi új zsinagóga kell, hogy legyen, *teret kell nyitni az összes hivatott művészi erők versenyének*, az egész országban.

Reméljük, hogy az aradi zsidó hitközség a ma történtek által még *nincs semminő irányban kötve*. Nem is szabad magát megkötnie. *Országos pályázatot* kell hirdetni, hogy mindenki, a kiből ahhoz művészi erő van, hivatottságot érez, új eszmét építészeti formába tud önteni, a pályázaton részt vehessen. Építészeti tekintetben ez nem „helyi ügy”, hanem olyan, a mely méltán számíthat az illetékesek országos érdeklődésére.

A második körülmény az, hogy a mikor több száz ezreket igénylő építkezéstről van szó, kár a zsinagógát a Marospart zugába, vagy a *Ferenc-térre* eldugni, csak azért, hogy a várostól ingyen telket kapjanak. A templomnak minden körülmények között a város fővonalába kell esni, a hol elég aravaló telkek van, — ha mindjárt fizetni is kell azokért. Inkább legyen valamivel kisebb méretű a templom; hiszen a nagy zsidó ünnepek alkalmával ugyse lenne elég nagy, máskor meg amugy is bő lesz. De ha már száz ezreket irányítanak elő egy középület emelésére, akkor azt az esetleg ingyen remélt telkek miatt eldugni nem szabad.

*Baumhorn* Lipót, a kit a zsidó hitközség építő bizottsága az említett célból Aradra hívott, szerda este érkezett meg. Este a *Fehér Kereszt* külön termében tiszteletére végvári

*Neuman* Dániel vacsorát adott, amelyen a bizottság tagjai, továbbá *Virág* Lajos és *Nachtnébel* Odön városi mérnökök is jelen voltak. — A társasvacsora során egyben beható eszmecserét folytattak az új templom terve, megvalósításának módja és elhelyezése fölött.

Ma délelőtt a bizottság tagjai, *Deutsch* Bernát hitközségi elnök, *Nemess* Zsigmond dr. orsz. képviselő, hitközségi alelnök vezetésével, továbbá *Baumhorn* Lipót építész, *Virág* Lajos és *Nachtnébel* Odön városi mérnökök megtekintették mindazon telkeket, amelyek eddig kombinációba kerültek.

Elsőben a Marospartra mentek s a *Petőfi-utca* tengelyébe eső telket, majd magát a *nyári színház* telkét, azután a *Szende* Tivadar-féle telket nézték meg; onnét a *Thököly-térre* hajtattak s az *ág. evangélikus templom*ot vették szemügyre, amely az új evangélikus templom építésével fölszabadul. Onnét a *Szécsényi főherceg-utca* mentek, *Müller* Gyula sarokházát, azután pedig a *Ferenc-teret* vizsgálták meg; onnét a Maros-utcán keresztül újra a partra mentek s a *Reiniger-féle fetelep* telkén tartottak szemlét; végül a *Béla-térre* mentek s azt nézték meg.

A bizottság által felkért építész *három telket* taít a legalkalmasabbnak, elsőben a *Petőfi-utca* tengelyébe eső telket, amelyről már szó volt, amely esetben a hitközség a *Baross-park* területéből és a középiskolák játszóteréből kér egy részt; azután a *nyári színház* telkét, egész a tanítóképző épületének utjáig; ez esetben a város lebontaná a *nyári színházat*; végül a *Ferenc-teret*.

A szemle alapján a hitközség e három telkek egyikéért beadványt intéz a város közgyűléséhez s annak érdekében a hitközség vezetői holnap fölkeresik *Urbán* Iván főispánt és *Institoris* Kálmán polgármestert, hogy őket a kérelem tekintetében tájékoztassák.

*Baumhorn* Lipót építésszel, a ki ma Aradon járt, az „*Aradi Közlöny*” egy munkatársa beszélgetést folytatott. Ő ismételte, hogy az említett három telket tartja a legalkalmasabbnak.

— A *Béla-tér* is jó volna, de a zsidó templomépítés rituális követelményének, amely szerint a főoltárnak kelet felé kell lenni, nem felel meg, annak főhomlokzata e helyen a vasut-felé esnek.

Azután szó esett a szegedi zsidótemplom tervéről, amelyet tudvalevően *Baumhorn* készített. Az építész így nyilatkozott:

— A szegedi zsidó templom tervénél szakítottam az azal a sablonos és semmivel se indokolt felfogással, hogy a zsidó templomnak okvetlenül keleti motívumok szerint kell épülnie. Ennek a szegedi templomnál nyoma sincs. Ez a templom a modern, mai zsidóságnak imahelye, s az épület is ezt fejezi ki. Természetesen valamelyik építő-stílust alapul kellett venni, mert ép a templom-tervénél van legkevésbé értelme a secessiónak, a melyet már-már túlzásba visznek. A szegedi templom egészen elűt az eddigi zsinagógák formájától. Egy szegedi tréfás ur e miatt azt jegyezte meg róla:

— Ez a templom külsőre annyira interkonfessionális, hogy vasárnapra bérbe lehetne adni más felekezetűeknek, csak a hajnali csillag helyett kellene a keresztet tenni; szombaton aztán ismét visszahelyezni...

— Az én felfogásom szerint — folytatta tudósítónk kérdésére *Baumhorn* — az aradi zsidó templomnak is ilyennek kell lenni; impozáns, modern épületnek, mindennemű keleties, mecsetszerű motívumok nélkül.

Ez *Baumhorn* egyéni véleménye. Mi a ma-

gunk részéről pedig azt véljük, hogy a majdan épülő aradi zsinagógának nem kell okvetlenül a szegedi templom kópiájának lenni, hanem legyen az egészen eredeti, önálló alkotás, melyet minden lekötöttségtől menten terem meg a szabadon dolgozó művészi izlés és erő.

## EGYESÜLETI ÉLET.

(\*) Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezetének igazgatósága felhívja mindazokat, a kik a szövetkezetnél törzsbetétet jegyeztek, de könyvecskéiket nem váltották még ki, hogy az első befizetést szombat, a hó 9-én délután 5—1/2 óra között a szövetkezett helyiségében (Szabadság-tér 7. sz. I. emelet) el ne mulasszák, mert azontul az első heti befizetés után késedelmi kamatokat tartoznak fizetni. A befizetések egyébként hetenként háromszor, vasárnap délelőtt 9—12 óráig, szerdán és szombat délután 5-től fél 8-ig történnek. A takaré- és hitelszövetkezet tagjai közé lépni, illetve törzsbetétet jegyezni még mindig lehet a szövetkezet helyiségében, vagy az igazgató-választmány tagjainál. Eddig az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezeténél közel három ezer törzsbetétet jegyeztek.

## Rablógyilkosság a postán.

(Két kioltott emberélet.)

Arad, január 7.

Vizkereszt estéjén a váci posta hivatalnokai hasztalan várák a rétsági postakocsit. A postajarat szokatlan késése nagy rémületet keltett a városban. Tzennégyszázöt év előtt ugyanis ezen a vonalon rémes gyilkosság történt, melynek Pajor Ferenc postakocsis volt az áldozata. Akkor még haramiák tanyáztak a Pest- és Nógrádmegyét elválasztó csodaszép völgyben, melyet erdős bércek, lombos erdőségek szegélyeznek — s csörgedező patak szel ketté. A vidék népe elkerülte a katalinai völgyet, a hol napirenden volt a gyilkosság és a fosztogatás. Az aszód—balassagyarmati vasút kiépítése után megszűnt a bánditák garázdálkodása, de a vidék bünkrónikája az imént említett gyilkossággal s a másfél esztendő előtt történt vakmerő rablótámadással nem ért véget.

A postahivatal alkalmazottainak aggodalma ezuttal is indokolt volt. Czivilik Mihály postakocsis nem érkezett meg kocsijával s ekkor Barath János postaszállító értesítette a csendőrséget, mely a dermesztően hideg, holdfényes éjszakán az eltűnt kocsit keresésére indult. Négy kilométernyire Vác városától két véres holttestet találtak a csendőrök. Az egyik Czivilik Mihály teteme volt, a másik egy váci gazdaemberé, a ki felkérdezett a postakocsira. A kocsis roncjai az erdő tisztásán hevertek, nyilván a gyilkosok vonszolták oda.

Az utonállók alighanem éles baltával gyilkolták meg áldozataikat. Ezután kirabolták a kocsit és a megcsontított és csonttá fagyott holttesteket az országútra dobták. Az őrzőket egyebet nem állapíthatott meg, tehát visszatért Vácra s a gyilkosságról jelentést tett a postahivatalnak. A hivatal főnöke táviratilag értesítette a rétsági postahivatalt, mely hamarosan megállapította, hogy a kirabolt kocsiban több csomag és utalvány és két pénzeslevél volt. Az egyik Nagy-Orosziból érkezett, ennek 1100 korona volt az értéke, a másikat Nógrád-Vadkerten adták fel s ebben 2250 korona volt. A meggyilkolt kocsis zsebében nagyobb pénzösszeget találtak a csendőrök. Revolvert is vitt magával, de ez nem volt megtöltve. Czivilik gyakran emlegette, hogy kocsijára zsványok leskelődnek. Nemrég abba is hagyta mesterségét és más szolgálatot vállalt.

— Örökös rettegés az életem! — mondá.

— A katalinai völgyben haramiák kóborolnak, a minap is láttam árnyakat az erdő szélén. Előbb-utóbb meggyilkolnak és kifosztanak.

A rablógyilkosság nyomozása nagy erővel folyik. A váci csendőrkerületi parancsnokság Seilassy hadnagy vezetésével 16 csendőrrel végzi a munkát, a melyben részt vesz a váci rendőrség majd egész személyzete, s a budapesti főkapitányságtól kért négy detektív. A rablógyilkosoknak eddig nyomukra még nem akadtak, de az erőlyes nyomozásnak hihetőleg meg lesz az eredménye.

## MULATSÁGOK.

### Farsangi naptár:

Január 9. A Vörös Kereszt és Fehér Kereszt-egyesületek nagy ünnepe (Központi Szálló.) — Hivatalszolgák bálja (Kass vendéglő.) — A lippai izraelita jótékony nőegylet táncvigalma. — A mikalakai vöröskereszt-egylet műkedvelői előadással egybekötött táncmulatsága. — A Meteor kerékpárklub hangversenyyel egybekötött táncvigalma (Vass szálló.)

Január 16. Az atletikai klub bálja (Fehér Kereszt.) — Az arad-gáji önkéntes tűzoltókar táncestélye (Gáji iskola.) — Az aradi m. kir. posta- és távirda altisztek és szolgák táncvigalma (Központi szálló.)

Január 17. A pankotai jótékony nőegylet táncvigalma (Fehér Kereszt.) — A magyarországi szabómunkások és munkások egyesülete aradi csoportjának táncvigalma (Központi Szálló.)

Február 1. Tanítók bálja (Polgári fiúiskola.)  
Február 13. A szegény tanulókat segélyező egyesület bálja (Fehér Kereszt.)

### Tánc.

— Farsangi beköszöntő. —

Jer táncba leányka, a vig zene zeng.  
Két ujjal suhogó ruhafodrod emeld  
S aprózd picit lábbal a friss ütemet,  
Oly édes a táncba suhanni veled!

Szép vagy, ha szemed kék távolba merül;  
Szivem mosolyodra epedve hevül;  
Némán ha merengsz, a bűbájdod ígész  
S volnék szavadért te eléd omlani kész.

De mégis a legszebb úgy vagy te nekem,  
Ha vigan a táncba repülsz kecsesen,  
Libegve föl és le a karjaimon  
Mint szélbe sodort kicsi rózsaszírom.

Oly könnyű vagy, föld sincs lábad alatt,  
Mig arcomat, ajkamat éri hajad;  
A tánc ütemére mienk a világ!  
Üdv táncba keringve lehajlani rád!

Szárnyakat ad a zene, visz a láz,  
A dallamok árja sodor és megbabonáz;  
Ha'rá! szakadozzon az emberi lánca!  
Edenbe emeljen az isteni tánc!

(=) Uralkodó pénznem: a husz filléres. A vörös- és fehér kereszt egyesületek által rendezendő Országos Vásár immár küszöbön van. Szombaton megy végbe az érdekes, nagyszabású mulatság, a mely tulajdonképeni bevezetője lesz az idei farsagnak. Több oldalról felmerült az az aggodalom, hogy az országos vásáron valószínűleg nagy fosztogatások lesznek. A kik így gondolkoznak, azokat módunkban van megnyugtanni. Maguk az elárusító hölgyek együttesen megállapodtak abban, hogy a vásáron az uralkodó pénznem a husz filléres lesz s ezért az összegért csaknem mindent lehet majd vásárolni. Pumpolás tehát nem lesz.

(=) Postások táncvigalma. Az aradi m. kir. posta- és távirda-altisztek és szolgák özvegyeiket, árvaikat segítő és tometkezési egyesületük javára szombaton, január hó 16 án, a Központi Szálló nagytermében zártkörű jótékony célú táncvigalmat rendeznek. Belépti díj: előre váltott személyjegy 1 korona 20 fillér, családijegy 2 kor. 40 fillér, a pénztárnál: személyjegy 1 korona 60 fillér, családijegy (8 személyre) 3 korona. Kezdődik este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapi-

lag nyugtáztatnak. A zenét Aiber Péter zenekara szolgáltatja. Jegyek előre válthatók az összes levélhordoknál. A mulatságnak Szél Ernő postafőnök és Krausz József felügyelő a díszelnökei, főrendezője pedig Demhoff Sándor postatiszt.

(=) A magyar bánhegyesi ur közönség az ottani nagyvnedéglő termében igen jól sikerült táncestélyt rendezett, melyen a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Balogh Berné, Bajor Józsefné, Diószeghy Józsefné, Szabady Viktorné, özv. Temesváry Pálné, Zsido Józsefné.

Leányok: Acs Erzsike, Czákó Paula, Csabaal Gizella, Deb Katica, Göbl Betti, Iván Blanka, Kuti Anna, Kuti Irón, Temesváry Olga, Zsido Annuska.

## Az agyonvert képviselő.

(Beszélgetés a két gyilkossal.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 7.

A mikor keresi a nap krónikása Eremit Pál tragédiájában az okokat és bele próbál nézni a lelkek redői mögé: mint ha más véres alakok támadnának föl emlékében. Látjuk Deutscht, a milliomos vállalkozót, látjuk Nyuli Mihály áldozatát, a pesti fiskálist, látjuk Ujhelyi Lipót, a vásárhelyi nábobot. Így, vagy hasonlóan pusztultak el mindnyájan. Tönkretett emberek őket látták vagyunkban ülni, s nyomoruságukban elvakulva, igazvagy elképzelt sérelmeket vérről és halállal akartak megtorolni.

A gyors vagyonszerzés vágya sokszor kérgessé teszi a sziveket, igaztalanságra, méiatlanságra viszi a törtetőt s nem egyszer lelketlenségre, gonosztetre is ragadja. S az eltiportakban, a nyomoruságba döntött emberekben föltámad a bosszúvágy. Ilyenformának tetszik Eremit Pál borzalmas tragédiája is.

A szenzációs gyilkosságról ma a következő újabb részleteket kaptuk:

(Látogatás a börtönben.)

Egy újságírónak ma Nagykikindán alkalma nyílt beszélgetést folytatni Eremit Pál gyilkosaival, a Sibrul-testvérekkel. Az újságíró Vlahovics Pál rendőrkapitány kísérte, a ki ez ügyben a nyomozatot vezeti.

A két cella, hol a gyilkosok el vannak helyezve — meséli az újságíró — egymástól jó messzire esik, nehogy a gyilkosok valamiképp érintkezessenek, vagy beszélgethessenek. Először a fiatalabbikat, Györgyöt látogatták meg. Alacsony, jámbor képű gyenge legény ez. A hozzá intézett kérdésekre halkán és nyugodtan válaszolt.

— Hogyan aludt az éjjel? — kérdezte az újságíró.

— Köszönöm, jól.

— Megbánta-e, amit tett?

— Dehogy bántam. Sőt újra megcselszédném. Az az ember tönkre tett bennünket. Nekem és öt tagu családomnak betevő falatunk nem volt, pedig már itt van az ünnep, a karácsony. Hát elpusztult... El kellett neki pusztulnia...

Sibrul György a legnagyobb cinizmussal beszél. A megbánásnak legcsekélyebb jele sem látszik rajta.

— Mit akar enni? — kérdezte tőle az alkaptány.

— Csak kenyeret — felelte. — Ma böjt van, azt én be akarom tartani.

Azután Sibrul Mladen cellájába mentek. Ez a gyilkos erős, tagbaszakadt, kissé megtört ember. A letartóztatás után, mikor a börtönbe vezették, szalonát kért s a legnagyobb nyu-

galommal, jó ótvágygyal evett. Pedig kőrmön még ott piroslott a meggyilkolt képviselő vére.

A hozzá intézett kérdésekre előadta, hogy a gyilkosságot ő sem bánta meg.

— Ot forintot kértem tőle — ugymond — az ünnepekre, mert nem volt egy rézkrajcárom sem. Nem adott. Ez aztán végkép elkésztett. Hát most jobb neki, hogy meghalt? . . .

Sibrul Mladen 48 éves. Erdekes, hogy négy gimnáziumi osztályt végzett, de a magyar nyelvet ma már csak törve beszéli.

Tegnap a kihallgatás után a két gyilkost lefényképezték. Egymáshoz láncolva, keményen megbilincselve állottak a rendőrség fotografáló gépe előtt s egykedvűen türték, hogy a fényképész kénye-kedve szerint igazgassa a fényképet.

A gyilkosok, kiknek védelmét Zsiros dr. ügyvéd vállalta el, a rendőrség pincébörtönében a legnagyobb nyugalommal várják sorsukat. Mladen már reménykedik is és így szolt a börtönőrnek:

— Majd felmentenek az esküdt urak!

A kikindai szerb köznép, hasonló véleményen van. Ma kezdődött a szerb karácsony, a gyilkosság ünnep előtti napon történt. És a szerb parasztok között az a hír járja, hogy az ilyenkor elkövetett „leszámolásért“ az embert földi bíró nem vonhatja felelősségre . . .

A Sibrul testvéreket a rendőrségtől ma erős fedezet alatt átkísérték az ügyészhez. Az uton sok kíváncsi nézte a megbilincselte gyilkosok elvonulását. Az ügyész már ma elkészítette a vádindítványt s áttette az iratokat a vizsgálóbíróhoz. Itt holnap kihallgatják a két tettetést s remélhető, hogy az ügy már februárban esküdtsek elé kerül.

(A temetés és a végrendelet.)

Eremita Pál, az agyonvert országgyűlési képviselő holttestét ma délután szentelték be. A szertartást több vidéki pap segédletével Veszelinovits nagykikindai gör. kel. szerb lelkész végezte, ki az elhunytak házi papja volt. A koporsót sok koszoru ékítette.

A temetés előzményeiről a következő, igen érdekes részleteket írják:

Eremitának családja a legnagyobb pompával akarta megadni neki a végső tisztességet és nagy, fényes temetést készült rendezni. E terv megvalósítása elé eleinte nem várt akadályok állottak. Eremita, a ki a vagyonszerzés mellett még arra is ráért, hogy állandóan foglalkozzék a szerb egyházi ügyekkel, évek óta szóval s tettel heves agitációt fejtett ki Brankovics patriárka ellen. Ebben a küzdelemben minduntalan komoly konfliktusba keveredett a kikindai szerb papokkal, kik majdnem kivétel nélkül Brankovics pártján vannak és a kik a legerősebben elítélték azt a féktelenséget, melylyel Eremita a patriárka ellen izgatott. Eddig azonban mitsem tehettek a dúsgazdag képviselő ellen, legfőleg azt, hogy meghiusították a karlócai szerb egyházi kongresszusba való beválasztását.

Most azonban elérkezett a boszu órája. A mit az élő vétett ellenők, azt a halotton torolták meg. Már a gyilkosság hírére, összegyűltek a kikindai szerb papok és elhatározták, hogy egyáltalában nem vesznek részt Eremita temetésén. A család tagjai, akik fényes temetést akartak, sorra járták a papokat és megkérték őket, szenteljék be a halottat. Egyik sem vállalkozott. A legkecségtetőbb ígérettel sem voltak rábirhatók, hogy ellenségük temetésén akarmilyen funkciót vállaljanak. Végül azután nagynehezen akadt egy kikindai szerb pap, Veszelinovits, aki ott volt a temetésen. Ez is csak azért bontotta meg a paptársai bojkottját, mert az elhunytak házipapja volt.

A család azonban nem érte be egy szál pappal. Fényes temetés kellett mindenáron, a hogy milliomoshoz illik. Hát neki indult a család több tagja és még tegnap délután, majd ma délelőtt bejárták a környékbeli helyiségeket. A toborzás nem volt sikertelen és a ma délutáni temetésen tizenkét nagyszakállu pap állta körül Eremita koporsóját. A halottat egybéként nem Kikindán helyezték örök nyugalomra. A beszentelés és a halotti szertartás végeztével kivitték a pályaudvarra és Monostorra szállították. Ott az Eremiták családi sírboltjába került, pompás mauzoleumba.

Eremitának egyik jó ismerőse beszéli, hogy az elhunytak van végrendelete, a melyet Kikindán egy bizalmasánál tett le. E szerint a meggyilkolt képviselő körülbelül két millió koronára menő vagyonának egyharmad részét nejeére, egy harmadát a családtagokra s egy harmadát az ujvidéki szerb Matica-egyesületre hagyományozta. A végrendeletet néhány nap múlva nyilvánosságra fogják hozni.

## HIREK.

### Nyomorgó öreg honvédek.

— Az aradi honvédegylet kérelme. —

Arad, január 7.

Az aradi 48-as honvédegylet nevében és megbízásából Simay István egyesületi elnök és May Soma jegyző a mai napon levelet küldöttek Tisza István grófhoz. Arra kéri benne a miniszterelnököt, hogy a nagy idők tanui, az elszegényedett öreg szabadságharcosok részére utalványozzon ki magasabb segélyt, nehogy a rokkant, nyomorgó aggyastyánok végső napjaikra koldulni legyenek kénytelenek. A szívhez szóló és sok igazságot tartalmazó kérvény egész szövegében így hangzik:

Nagyméltóságú Miniszterelnök Ur! Kegyelmes Urunk!

A humanitás, a hazaszeretet nevében emeljük fel kérő szavunkat azon elnagyalt aggyastyánok részére, kik az 1848—49-ik önvédelmi harcban a haza szabadságáért, a nemzet jogainak megvédéséért és a haza szent ügyéért életüket áldozták.

Egy pár évig leszünk még segély kérésünkkel terhére a magas kormányznak. Az idő alatt elköltözünk mindannyian azon jeltelen sírok lakóihoz, kik a nemzet dicső harcaiban életük elvesztése árán váltották meg polgártársaink számára azon szabadságot, a mely mellett nemzetünk szabad fejlődése és joga fölött saját rendelkezése lehetővé van téve.

Sajnos, még számosan vannak, s most, hogy az idő eljárt fölöttük, még többen lettek aggyastyánokká, betegkékké nem képesek már a munkára, s így képtelenek mindennapi kenyerüket megkeresni. Nincs más út, ha az élet terhével meg akarunk küzdeni, mint Kegyelmeséged nemes és könyörülő szívéhez folyamodni és kérni, mentse meg őket a megalázó koldusbottól, mentse meg a kétségbeeséstől.

A történelem ragyogó betűkkel jegyezte fel azon nevezetes csatákat, melyeken ők ama napokon, midőn szeretett hazánkat veszély fenyegette, halhatatlan cselekedeteket vittek végbe, méltók tehát az elismerésre és magasabb segélyre most, midőn elaggott, gyámoltalan helyzetbe jutottak.

Kérjük Kegyelmeségedet a szegény munkaképtelen 1848—49-iki honvédek részére magasabb segélyt illetőleg nyugdíjat engedélyezni.

Az aradi honvédegylet nevében, és megbízásából Nagyméltóságodnak alázatos szolgálói: Arad, 1904. jan. 4.

May Soma  
jegyző.

Simay István  
elnök.

— A püspök utazása. Desseuffy Sándor csanádi megyés püspök Bécsen át San-Remóba utazott hosszabb tartózkodásra. A főpásztor egészségi állapota ugyan nem ad okot semmi aggodalomra, de az óvatosság javallotta,

hogy a telet enyhébb éghajlat alatt töltsse. San-Remóból a tavaszon egyenesen Rómába fog sietni, hogy hívei élén a Szentatyának tolmácsolja a magyar nemzet szeretetét, hódolatát. A püspököt titkárja, Pacha Ágoston pápai kamarás kíséri s vele lesz, amíg csak Rómából haza nem tér az egyházfejedelem.

— Uj virilista. A városi igazoló választmány ma terjesztette be a tanácshoz jelentését, amely szerint Müller Károly helyére, ki választott jogon kíván az Idén is tagja lenni a törvényhatóságnak, legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagnak Lengyel Frigyeszt igazolták.

— A dunaszerdahelyi képviselőválasztás. Dunaszerdahelyen — mint lapunknak táviratozzák — ma ment végbe a képviselőválasztás Katona, a szabadelpvüpart jelöltje és Rapcsányi n ppárti jelölt közt. Délig Katona 127, Rapcsányi 22 szavazatot kapott. Este 6 órakor a szavazatok így álltak: Katona 1903, Rapcsányi 866. A szavazás előreláthatólag éjfél utániig tart. — Éjfél után táviratozzák: A választás Katona Mór győzelmével ért véget, a kit 296 szótöbbséggel képviselőnek választottak.

— A görög keletiek karácsonya. Görög keleti román és szerb polgártársaink karácsonyi ünnepe ma vette kezdetét. A Tökölytéri román templomban a ma délelőtti istentiszteleten Papp Ignác püspök celebrált fényes papisegédlettel. A szerb templomban Zsupánszky Sztanimir tartott istentiszteletet. Karácsony estéjén, ősi szokás szerint, csaknem minden szerb és román házban vig poharozás közt ülték meg.

— Halálozás. Arad társadalma egyik legidősebb és széles körökben nagyra becsült, tisztelt alakját veszítette el Mittelmann D. Ferencben, aki ritka magas kort élt el: 88 éves korában szállott a sírba örök pihenésre. Az elhunyt öreg ur hajdanta Arad kereskedelmi és gyáripari életében előkelő szerepet vitt s mint ilyen, nagy és tiszteletreméltó munkásságot fejtett ki. Csak pár nap óta betegeskedett komolyan s a betegség sírba vitte. Halálát, a Tagányi, Kádas, Sallay, Martos és több más előkelő család gászolja. Kádas Kálmán, Aradváros főjegyzője és Tagányi István, az aradvárosi szabadelpvüpart elnöke apósukat veszítették el Mittelmann Ferencben.

A megboldogult temetése ma délután 3 órakor ment végbe a Széchenyi-utcai gyászházból, a hol óriási közönség gyűlt egybe a végtisztességre. A nagyszámú rokonságon kívül ott volt Aradváros tisztikara Institoris Kálmán polgármester s a vármegye több tisztviselője Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán vezetésével. Jelen volt a társadalom egész előkelősége, a hadsereg és honvédség tisztikara is nagy számban képviselve volt. A temetési szertartást Csák Cirják dr. minorita rendfőnök végezte fényes segédlettel. Azután a halottat díszes ércoporsóban kivitték a felső temetőbe s a családi sírboltban örök pihenőre helyezték el. A koporsón a következő feliratu koszoruk nyugodtak: Felejthetetlen édes atyánknak szerető gyermekei, Ilonka és Kálmán. — Felejthetetlen szerető jó tatuskámnak hálás leányod, Giza. — Szeretetteljes kegyelettel Feri, Terka, Sárka, Szilárdka és Ferkó. — Utolsó üdvöztünk jelölül Irén és leányai. — Szerető unokáid Ilonka, Gyurka. — Szerető leányod Eszter, felejthetetlen édes jó atyámnak. — Kegyelete jelölül az Aradi Közuti Vaspálya és Téglagyár r. t. igazgatósága. — Isten velünk, nyugodjál békében Hermin és Pista. — Szeretett nagytánkunk Mancsi és Micsi. — Fogadd az utolsó Istenhozzádot Sándor és Jancsikától. — Szeretünk és kegyeletünk jelölül Zoltán és Hajnalka. — Szeretett nagytánkunk Er sike és Lajos. Unseren lieben Grosspapa Essti und Elli. — Kegyelettel Henni és Guszti. — Szeretettel Károly és Laura. — Szeretünk és kegyeletünk jelölül Irma és Alfréd. — Tiszteletünk jelölül Mittelmann fiuk, Budapest E koszorukon kívül számos felirat nélküli szalaggal ellátott

csokor, köztük a eseléség óriási virágcsokra foglalt helyet a kocsin.

— **Eremita utóda.** *Nagykikindáról* jelentik: A nagykikindai választókerület tekintélyes polgárai tegnap értekezletre gyűltek össze, amelyen elhatározták, hogy a kerület mandátumával *Bessenyei* Ferenc volt képviselőt kínálják meg. *Bessenyei* szabadalvúparti programmal lép fel. Egy másik távirat szerint a nagykikindai szabadalvúpart *Telek* Kristóf ottani főszolgabírójt jelölte nagy lelkesedéssel. Itt említjük meg, hogy *Rimaszécsen* e hó 14-én lesz a képviselőválasztás. *Fáy* István helyébe a függetlenségi párt még nem tudott jelöltet állítani. A szabadalvúpart jelöltje *Sztojkovits* Emil dr. orvos.

— **Kubelik János** — báró. Egyik fővárosi estilap írja mai számában az alábbi, elég érdekes hírt, melyet azonban csak főntartással reprodukálunk:

„A hegedűs királyból magyar báró lesz nemsokára. *Kubelik* Jánost báróságra terjesztették a király elé, még pedig, mondják, a király egyenes kívánságára. *Kubelik* János debreceni lakos, magyar állampolgár Most három hónapra körútra indul. A ki véle beszélt, annak mondta el, hogy erre a három hónapos körútra magával viszi a feleségét és az apósát, *Szell* Farkas táblai elnököt, a kiváló történettudóst. A körutazás célja, hogy *Kubelik* nagy pénzt gyűjtsön és nagy pénzen birtokot vásároljon, a bárósághoz méltót, nem messze Debrecentől, valahol Ujhely tájékán. Néhány nap múlva talán már meg is kötik a vásárt *Bedrog-olaszin* *Lónyay* Elemér gróffal, aki már Londonban kínálta a birtokát *Kubelik* Jánosnak.

— Gyűjtsön hat hónapon át, — mondotta a művésznak valaki, — akkor kétszer annyit gyűjthet és kétszer oly nagy birtokot vásárolhat.

A mire mosolyogva ezt válaszolta a művész:

— Nem maradhatok három hónapon túl a külföldön. A feleségemet se küldöm haza a férje nélkül. Mert azt akarom, hogy születendő kis fiam magyar földön szülessen.”

— **Egy törvényszéki elnök halála.** *Nagyváradról* táviratozzák lapunknak: *Nagy* Ferenc, a nagyvárad kir. törvényszék elnöke az éjjel hirtelen meghalt. Családjával színházban volt, hazajövet összeesett és nyomban meghalt. *Szivszélhűdés* ölte meg. A városszerinte népszerű kiváló ember halála iránt általános a részvét.

— **A makói új plébános.** *Makóról* írják: *Makó* róm. kath. plébániájának már ki van nevezve az új plébánosa *Kayser* Lajos törökbecsey plébános személyében. A hír annyival inkább megbízható, mert *Kayser* Lajos kinevezése kezdettől fogva bizonyosra vehető volt s hitelességéhez nem fér kétség. Az új plébánost örömmel várja az egész város közönsége, mert *Makón* is volt segédlelkész s itt a legjobb emléket hagyta.

— **Az üzleti körökből.** *Domány* József aradi szőlőbirtokos és bornagykereskedő körlevélben tudatja, hogy fiát, *Domány* Jánost, aki üzletében több éven át tevékeny volt, a cég megváltoztatása nélkül üzlettársul fogadta.

— **Letartóztatott aradi szülész.** Egy regényes részleteinél fogva érdekes, de különben is figyelmet érdemlő bűntény foglalkoztatja most az aradi rendőrséget. A bűntény valószínűleg egy csinos, fiatal aradi varróleány halálát fogja okozni. Az érdekes eset ott kezdődik, hogy a fiatal leány a múlt esztendő nyári táncvigalmi között megismerkedett egy aradi fiatalemberrel. A fiatal ember udvarolni kezdett a csinos leánynak, aki szívesen hallgatta a bókákat, és a végén a fiatalember karjaiba

dobta magát. A viszonyoknak azonban csakhamar jelentkeztek a következményei. A megrémült leány, aki jóhíret mindenáron meg akarta menteni, egyik ismert aradi szülészhez, *Sztankó* Juliánhoz fordult, hogy mentse meg a szegénytől. A lelkiismeretlen szülész, a ki tökéletesen tisztában volt azzal, hogy ezen tette nemcsak törvénybe ütköző, de a leányra nézve életveszélylyel is jár, operációt hajtott végre a szerencsétlenül. Az operáció következtében a leány olyan állapotba került, hogy gyors orvosi segély dacára is *alig van életben maradásához remény.* A hozzáhívott orvosok, akik természetesen rögtön konstatálták az elkövetett gazságot, fenyítő feljelentést tettek *Sztankó* Julianna ellen, akit a rendőrség letartóztatott, miután beigazolták találta a felfelentés állításait.

— **Ismét huszárlázadás.** *Bajáról* táviratozzák: A visszatartott honvédhuszárok ma este *nyílt lázadásban törtek ki.* Már karácsonykor megmondták, hogy ha *Vizkereszt* napjáig haza nem eresztik őket, másnap fellázadnak. Ma este bejárták a *Madách*, *Kálmán* és *László* utcákat, kivont kardokkal sok ablakot beverték. A lakosság meg van ijedve, mert vérengzéstől tart. A laktanyák be vannak zárva.

— **A hegyaljai betörőket elfogták.** Épen ma délelőtt foglalkozott a megye közigazgatási bizottsága a hegyaljai betörések ügyével, és ime a betörőket már is elfogta a gyoroki csendőrség. Egyelőre még csak a három főcinkost hozták be *Aradra*, azonban előreláthatólag ezeknek vallomásai folytán több letartóztatás is fog történni. A három jómadár, *Kuk* Demeter, *Bugár* János és *Delamarián* *Gligor* már bent vannak az ügyészség fogházában.

— **Uj postamester.** *Magyar-Pécskán*, a mint lapunknak írják, a hosszú szolgálat után, felsőbb elismeréssel nyugalmába vonuló *Somogyi* *Kálmán* postamester helyére a kereskedelmi miniszter *Miklós* Zoltánt, az erdélyi postakiadót nevezte ki postamesterre, a kinek előléptetését a pécskaiak örömmel fogadják. A pécskai postahivatal ez év elejétől kezdve új megfelelőbb helyiségbe költözött.

— **Sikkasztó körjegyző.** *Iglóról* jelentik, hogy *Urvag* János ragyóci körjegyző könnyelmű életmódot folytatott, miért is *Vyda* László szepesváraljai főszolgabíró állásától felfüggesztette. A hivatal átadása alkalmával kitűnt, hogy *Urvag* a behajtott pénzek tekintélyes részét nem szolgáltatotta át. A sikkasztót letartóztaták és csendőrség kísérte át *Szepesváraljára*, ahol a járásbírórság a vizsgálatot már meg is indította.

— **Tűz a Lövész-utcában.** Ma éjjel egy óra tájban tűz ütött ki a *Lövész* utca harmadik számú házában. A fedézet gyulladt ki. Félt volt, hogy a tűz nagyobb arányokat ölt, de a tűzoltók gyors megjelenése elejét vette a nagyobb veszélynek. A tűz oka ismeretlen.

— **Öngyilkosság a temetőben.** Alig egy hete még az ujesztendő és máris két öngyilkossági kísérlettel gazdagította az *aradi* krónika adatait. A marólug, az asszonyi öngyilkosságok leghasználatosabb eszköze szerepelt ebben az esetben is, ahol egy gyerekleány csak azért akart megválni az élettől, mert szülei kissé erősen éreztették vele a családi fegyelmet. A leány, *Oross* János aradi m. kir. posta- és távirahivatali altiszt *Vilma* nevű leánya, tegnap valami kicsiségen összeveszett a szüleivel, és mivel ennek a párvarkodásnak szülei erőlyesen vetettek véget, elhatározta, hogy meghal. Oriási adag lugkövet vett magához, marólugot főzött és azzal ebéd után kiment a temetőbe. Ott felkereste egyik ismerősének a sírját és amellet felhajtotta a marólugot. A gyilkos folyadék gyorsan megtette a magáét: *Mádai* Al-

bert, a temető felügyelője borzasztó kinok között fetrengve lelta a leányt a sírdomb mellett. Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget s így csakhamar megjelent a helyszínén az ügyeletes rendőrtisztviselő, *Secepkovszky* Teofil, akit *Brück* Gyula dr. kerületi orvos kísért s ez az első segély után tüstént intézkedett, hogy a leányt mentőkocsin szüleinek *Illés-utca* 110. sz. lakására szállítsák. Az elkeseredett leány súlyos belső sérülésekkel fekszik szülei lakásán, s kevés remény van, hogy egyáltalában életben maradjon.

— **A szárazéri társulat nagygyűlése.** A szárazéri ármentesítő társulat ideai közgyűlését *Szegeden* a városi széképület nagytermében január 15-én délután 2 órakor fogja megtartani. A közgyűlés tárgyát a társulat választmányának megalakítása s a netalán beadott indítványok tárgyalása fogja képezni.

— **Öngyilkosság — fogtájás miatt.** *Eperjesről* borzalmas öngyilkosság hírét közli velünk tudósítónk. *Szilágyi* Jánosné öngyilkossági szándékból leöntötte ruháját petroleummal és meggyújtotta. A szerencsétlen asszony, ki egy jómodu ügynök felesége volt, borzalmasan összeégett és meghalt. Tettét azért követte el, mert hónapok óta olyan rettenetes fogfájásban szenvedett, hogy sem éjjele, sem nappala nem volt. A borzalmas eset nagy megdöbbenést okozott *Eperjesen*.

— **Község ház építés Mária Radnán.** *Mária-Radna* község egy egészen újonnan építendő község ház munkálatára hardeket árlejtést. A munkálatok 25366 korona 60 fillér költségvetési összeg keretén belül kerülnek kiadásra; a pályázati hatánap január 15-ike.

— **Megfagyott az országuton.** *Budapestről* jelenti tudósítónk: Az éjszakai rendkívüli nagy hideg egy szegény öreg cseléd életét oltotta ki. *Hatos* Klára 54 éves mindenacséled ugyan is ma éjjel nekiindult, hogy *Török-Bálintra*, rokonaihoz menjen. A szörnyű hideg, amely az éjszaka még a velőt is megfagyasztotta a csontokban, a *Török-Bálint* féle igyekvő szegény cselédet annyira meggyötörte, hogy az a község határában elalélt, összeesett és reggelre megfagyott. *Török-Bálinti* emberek találták meg a megfagyott cselédet halva a község határában, ahonnan holttestét beszállították *Budapestre* a törvényszéki orvostani intézetbe, ahol fölboncolják.

— **Eltűnt nyomdász tanuló.** *Ilka* Lázár 16 éves nyomdász tanuló még 1902. nyarán eltűnt *Aradról* s azóta szülői, hozzátartozói mit sem tudnak róla. Szülői, a kik *Zsigmondháza*n laknak 101. házszám alatt, ez uton tesznek most kísérletet, hátha hirt tud valaki adni az eltűnt fiuról, a kinek az a különös ismertető jele, hogy jobb szeme hibás.

— **A párkány-nánai rejtély.** *Esztergom*ból táviratozzák: A *párkány-nánai* állomáson átvágott nyakkal találtak a vasúti kocsiiban egy utast. Ma mütétet vittek végbe rajta, amelynek következtében visszanyerte eszméletét, és így remény van ahhoz, hogy felépül. Az illető *Paune* János gépész s valószínű, hogy merényletnek esett áldozatul.

— **Öngyilkos huszárorrmester.** *Pozsonyból* táviratozzák: *Fogarassy* huszárorrmester ma délelőtt a szolgálati szobában agyonlőtte magát. Az eset előzményeként azt beszélük, hogy *Fogarassy* még múlt év végén egy napi szabafogságot kapott, mert nem tudott elszámolni egy jelentéktelen összeggel, mely reá volt bízva. A napokban azután kiment a szomszédos *Somorjára*, ott két tűzérrel összeveszett a korcsmában, és mindakettőt súlyosan megsebezte. A katonák feljelentéssel fenyegették, és erre ő a büntetéstől való félelmében agyonlőtte magát. *Fogarassy* családos ember, aki már tizenhét esztendeje katona.

— **Kérjen telefonon Porter-cipőt.** Legkényelmesebb módja a cipővásárlásnak: a házba-küldetés. Ezt igen könnyen megtehetjük, ha *Porter* Vilmos Nagy Áruházához fordulunk a



Szabadságtörén. A ki már megfordult a Porter-cég cipőosztályában, annak okvetlenül föl-tűnt a nagy választék. Különösen a finom uri cipőkben (hölgyek és férfiak részére) terjedt össze nagy raktár, s ezért ezen cipők ugyszólván gyári áron adtnak el. Porter telefon száma 824; választékok kora reggeltől késő estig bármily mennyiségben és a város bármily távoli pontjára küldetnek el.

Minden nőnek tudnia kell, hogy a párisi és bécsi kiállításon arany éremmel kitüntetett Balassa-féle valódi angol ugorkatej azonnal eltünt szepit, májfoltot és mindennemű tisztátanságot az arcról és annak gyönyörű üdéséget, fiataloságot kölcsönöz, kar tehát varni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzávaló ugorke szappan 1 kor. 8 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható Balassa Kornél gyógyszerárában Temesvár, Aradon Vojtek és Weisz uránál, Krausz Elemér és társai drogueria üzletében, Földes Kelemen gyógyszerárában, Tábor Gyula gyógyszerárában Pécskai-ut 18 sz., ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék Balassa féle ugorkatejet kérni.

Nátha, köhögés, rekedtség, nyalkasodás és torokbeli ingerrel kitűnő hatása a Senega melipasztila. Kapható Kossuth gyógyszerárában, Boros Béni-tér 15. (Dongl ház.) Ara egy korona.

Szoba illatok a legfinomabb minőségekben. 1 üveg 70 fillér Vojtek és Weisz cégnél Aradon.

Lapunk mai számában egy melléklet van a Liebau & Co. udvari szállítók magtanyesztők, mű és kereskedelmi kertészek cégétől Erfurt, melyben a nevezett cég, a gazdagon illusztrált és tenyésztési utasításokkal ellátott legújabb magyar kiadású főmag-árjegyzékét kötetek és mezők részére lapunk tisztelt olvasóinak ingyen rendelkezésére bocsátja. Felhívjuk tisztelt olvasóink szives figyelmét arra a pontra, hogy a fenti cég ezer meg ezer elismerő és dicső-rőlévelle rendelkezik, mely levelekben az igen tisztelt vevők a példás kiszolgálásért hálás köszönetet mondanak. Bővebbet mai mellékletünkön.

### Eltűnt honvédhadnagy.

(Az adósságesztésről való közlés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7.

Egy előkelő családból származó fiatalember szomorú sorsáról ad hirt az a katonai átirat, a mely a mai napon érkezett a szegedi honvédkerületi parancsnoksághoz.

Jóismert szegedi honvédhadnagy eltűnéséről van szó. Az illető több mint egy hét előtt hirtelen eltávozott lakhelyéről és azóta hiába várták, keresték, kutatták, nem került elő.

Több mint egy évvel ezelőtt a debreceni 8. honvédgyalozezredhez került hadnagyi rangban U. Gy. Ez fia egy szegedi főmérnöknek, a kit nemrég helyezett el innen egy közeli városba. A fiatal hadnagy mindamellett gyakran eljárt Szegedre, a hol ifju éveit töltötte és ahova szoros rokoni kötelékek fűzik maiglan is.

A hadnagy az ugynevezett pezsgőbb vérű fiatal emberek közé tartozott. El-el mulatgatott a cigánymuzsika hangjai mellett s később nagyon is mélyen merült bele a gondtalan, vig, nótás életbe, amely természetesen temérdek pénzt emészt föl. Az ifju azonban nem bírta leküzdeni a vére forrongását, amely nem csillapodott még akkor sem, amikor már üres volt az erszény. A nagy és előkelő társaságokban élő fiatal ember aztán oda folyamodott, ahova az ifjak ilyenkor fordulni szoktak: adósságokat csinált, kölcsönöket vett föl, a melyeket persze a költséges életmód miatt nemhogy törleszteni nem tudott, de még ujabbakal te-  
tázte.

Ilyen módon a hadnagnak megcsappant a hitele és utóbb már egyáltalán nem tudta miből földözni szükségleteit. A társaságotól pedig, a belemélyedés stádiumában, egyszerre, minden átmenet nélkül teljes lehetetlenség volt kiválni.

U. Gy. még egy ideig folytatta eddigi élet-

módját és egyszerre csak bejelentés nélkül eltűnt Debrecenből. A hozzá közelálló az azt hiték, hogy csak néhány napra távozott a városból, azonban ebbeli feltételekben csatlakoztak. A fiatal hadnagy nem került elő még egy hét leforgása után s így a parancsnokság jónak látta átiratot küldeni a szegedi honvédkerületi parancsnoksághoz, hogy megtudja: nem tartózkodik-e a hadnagy előkelő rokonainál.

Csalány Géza vezérőrnagy megbizta Horváth Sándor honvédfőhadnagyot, hogy járjon el ebben az ügyben. Horváth a megbizás értelmében fölkereste a hadnagy rokonait és közölte velük a lesújtó hírt, egyben pedig az iránt érdeklődött, hogy nincs-e Szegeden a fiatal ember.

A rokonok megdöbbenve hallották az eltűnés híret és kijelentették, hogy a hadnagy már több hónap óta nem volt körükben és nem is tudják, hol van.

### TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Friss ujságok harca. Az a hosszú ideig húzódó pörösködés, amely két Aradi Friss ujság kiadója, Székely Viktor és Steinfeld Lajos között nagy elkeseredettséggel folyt, ma a törvényszék előtt békés uton nyert befejezést. Steinfeld tudnillik feljelentette rágalmazás miatt Székelyt. Ma volt ez ügyben a fő tárgyalás, amely végre kien-gesztelte a két ellenfelet. Székely és Steinfeld kibékültek, az utó bi visszavonta panaszát, a mire a törvényszék a további eljárást megszüntette.

### KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 7.

Delitőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Szilárd irányzat mellett 35.000 métermázsa került forgalomba, 2 1/2—5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonamemek kedvezők. Időjárás hideg.

Estitőzsde. Berlin 1 1/2 magasabb.

Zárlat 12 órakor:

Buza áprilisra	7.96—7.97
Buza októberre	7.75—7.76
Rozs áprilisra	6.71—6.72
Rozs októberre	6.71—6.72
Zab áprilisra	5.54—5.55
Zab októberre	5.54—5.55
Tengeri májusra	5.27—5.28
Tengeri októberre	5.27—5.28
Repce augusztusra	11.80—11.90

Zárlat 5 órakor:

Buza áprilisra	7.99—8.—
Buza októberre	7.79—7.80
Rozs áprilisra	6.71—6.72
Rozs októberre	6.71—6.72
Zab áprilisra	5.54—5.55
Zab októberre	5.54—5.55
Tengeri májusra	5.29—5.30
Tengeri októberre	5.29—5.30
Repce augusztusra	11.80—11.90

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	671.25
Magyar hitelrészvény	750.—
Leszámitolóbank részvény	455.50
Rima-Murányi vasmű részvény	483.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	668.25
Közuti vasut	588.—
Városi villamos vasut részvény	322.—

### S z e s z ü z l e t.

— Január 7. —

Mai jegyzéseink: Kész áru nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék 12:30—13:— korona mmásánként.

### Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 7. —

Szerbiai: Nebéz páronként 260 kilogrammon feltűl sulyban 120—121 fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban 119—120 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 118—119 fillérig.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Augesky Vencel, Bécs. — Bruckner Emilia, Bécs. — Millosovich G., Trieszt — Ascher és Rédlich, Brünn — Steekl Adolf, Bécs. — Theodorovics és Csikós, keresk. cég Székesfehérvár. — Löwy Soma, Kecskemét. — Herschtal J. Szepes-Ujfalva. — Heller és Lichtmann, kereskedő cég Kalocsa.

### IDEGENEK ARADON.

— Január 6. —

Fehér Kereszt szálloda Dr. Witrigman Pál fő-törzsorvos Gyulafehérvár. — Dr. Csillag Abris orvos Budapest. — Demkó Jánosné főkönyvelő neje Nagyhalomgy. — Hecht Leó kereskedő Budapest. — László Gyula kereskedő Budapest. — Rosenstein Fülöp kereskedő Mannheim. — Páter Béla tanár Kolozsvár. — Weisz Sándor utazó Budapest. — Breuer Gyula utazó Bécs. — Ekstein Lajos utazó Bécs. — Weihsberg Rikárd utazó Budapest. — Baumhorn Lipót műépítész Budapest. — Buhholz Viktor tisztartó Pankota. — Hóry Béla magánzó Gyulafehérvár. — Nikoltis Szava utazó Bécs. — Schwarz Lajos utazó Bécs. — Huszár Béla utazó Budapest. — Deutseh Robert kereskedő Trieszt. — Hollakly Imre birtokos Déva. — Fülöp Ede utazó Bécs.

Vas szálloda. Szalmási Béla utazó Budapest. — Szalai Odön utazó Budapest. — Grosz Mór utazó Bécs. — Kis Izidor utazó Budapest. — Rónai Frigyes utazó Budapest. — Scheiber Lipót kereskedő Beél. — Popovits Elek orvos Uj Szent-Anna. — Lantos Géza utazó Budapest. — Löwi Mór utazó Budapest. — Seibert József utazó Preuner. — Scherpe Frigyes utazó Grác. — Stigler Gyula utazó Budapest. — Pokorny Ferenc utazó Temesvár. — Kaufman Mór utazó Budapest. — Singer Bertalan utazó Bécs. — Hauser S. utazó Bécs. — Löwenthal Mór utazó Bécs. — Straus Zsigmond utazó Bécs.

Nádor szálloda. Sreiber Hugó utazó Temesvár. — Bienenstock I. kereskedő Borsosbes. — Hidegkuti Jozsef jegyző N. Szentpéter. — Steinberger M. kereskedő Buttyin. — Lukács B. magánzó Zimbró. — Pocsé Jozsef kereskedő Makó. — Breiler Mór utazó Budapest. — Seienk I. kereskedő Perreg. — Krihmer B. tiszt Brassó. — Breuer S. utazó Bécs. — Grauber K. utazó Bécs. — Mannheim L. kereskedő Budapest. — Roth A. utazó Debrecen. — Nádai Béla ispán Kunagota. — Lederer Rezső utazó Bécs. — Luczai Pál portás Nagyvárad. — Lineberg I. kereskedő Tövis. — Vasch B. utazó Temesvár.

### Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi január hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.19	Személysz. tv. reggel 9.19
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.32
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Személyvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
	Személyvonat este 9.06
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.42
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.06
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat éjjel 10.32
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonról sv. reg. 8.09
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat délelőtt 11.—
Gurahonc gszv. d. u. 4.30	Személyvonat este 6.56
	Pankotáról sv. este 9.29

### Motormenetek

Arad—Városháztér és Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel 8.04	Mezőhegyes felől reg. 6.48
Battonya felé d. u. 12.01	Battonya felől d. e. 11.30
Mezőhegyes felé este 5.29	Battonya felől d. u. 4.01

Arad—Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 6.10	Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.35	Kétegyháza felől este 6.06

## NAPIREND.

Január 8. Péntek. Róm. kath. naptár: Szeverin. — Protestáns naptár: Szeverin. — Görög-keleti naptár (december 26.): István, Mária. — A nap két 7 óra 32 perckor, nyugszik 4 óra 8 perckor.

Kölcsönykönyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$  óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$  óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekllyemúzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Semmi, vagy kevés csapadék, fagy.

# Kerpel Izsó

## 60,000 kötetes kölcsönkönyvtárába

Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Városi és megyei telefon: 395.

a következő újdonságok érkeztek:

Magyarban: *Bánffy*: Tanulmányok, *Szomaházy*: Két cigaretté közt, *Monár F.*: Éva, *Pollák J.*: Erősek és gyöngék, *Tóth B.*: A magy. anekdotk. VI., *Jakab O.*: Pihenő, *Heijermann*: Ghettó, *Wildenbruck*: Kis mama, *Martos*: Bob heccig, *Wolfner*: Meddő küzdelem, *Beck*: Új nemzedék, *Toldy*: Jezsuiták, *Piere*: Szentvédelmek harca, *Tolsztoj*: Korunk rabszolgasága, *Smiles*: Takarékosság, *Mikszáth*: Mikor a mécses már csak pislog, *Akli Miklós*, *Almanach 1904*, *Beniczky*: Méta, *Két Mária*, *Jókai*: A hol a pénz nem Isten, *Luz T.*: Marcsa gondolatai, *Gáspár*: Hét év a tongeren stb. stb. *Ifjúsági iratok*: *Bárony*: Rab király, *Lőrinczy*: Hűsége: szívek, *Kiss G.*: Rákóczi csillaga, *Mártha* naplója, *Tutsek*: Az élet iskolája, *Az édes otthon*, *Tábori*: Strepka stb.

Németben: *Ch. Mpel*: Goldene Blumen, *Bilse*: Rheinfall, *Waldow*: Die rote Locke, *Wolzogen*: Onkel Ozkar in Amerika, *Omplega*: Denise, *Erhard*: Die Rose v. Haff, *Mereely*: Die Paniser Range, *Berdau*: Uncle Sams Nichte, *Bernhard M.*: Das Corpus Delicti, *Rich lieux's*: Memoiren, *Berdu*: Jankeedoodie — Dolly, *Kothergill*: Der Konzertmeister, *Ohnet*: Der Gifhändler, *Kipling*: Das Mädchen aus Birma, *Reuter* G.: Lieselotte, *Willy*: Claudine geht, *Jensen*: Unter heisser Sonne, *Megede*: Sport, *Herzog*: Die von Niederheim, *Hedenlyer*: Der Majoras-herr, *Roda*: Fr. Milanes Uhr, *Dr. Faust*: Was uns Frau Venus erzählt, *Dickens*: Die Pukwuker, *Hornung*: Einbrecher aus Passion, *X.*: Briefe die ihn nicht erreichten, *Willy*: Die Geliebte des Prinzen Jean, *A.*: Ein Minister in der Kutte, *Das graue Haus*, *Fürstenstein*: Die Spitzenkönigin, *Fels G.*: Die Rosenkränzer, *Valles*: Vingtras junge Leiden, *Thieme*: Der Fall Grembalsky, *Erlor*: Kriminalgeschichten, *Erhard*: Gräfin Ruth, *Taylor*: Quenqueza etc.

Franciaiban: *Nielle*: Mon roman au Niger, *Willy*: Claudine s'en va, *La maitresse du prince Jean*, *Rosny*: Thérèse Degaudy, *Prévost*: Dernières lettres de femme, *Jourdan*: Beaumignon etc.

Angolban: *Craik Mrs.*: Agatha's husband, *My mother and I*, *Crawford*: Katharine, *Marsh Mrs.*: The rose of Ashurst etc.

Az új magyar kölcsönkönyvtári jegyzék megjelent és már kapható. Havi kölcsöndíj 1 kor. 20 fill. vagy kötetenként 8 fillér.

Vidéki bérlet is a legügyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A könyvek újak és tiszták.

30,000 kötetes

## zenemű-kölcsöntár,

melyben minden újdonság megjelenés után azonnal kapható.

259 oldalas zenekölcsöntári jegyzék ára 40 fillér.

## REGÉNY-CSARNOK.

### Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Írta: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Chelmsky Viktor.

[38]

(Folytatás.)

Mikor hazatért, egészen meg volt semmisülve. Olyan fáradt és elcsigázott volt, hogy alig tudt felvonszolni magát a lépcsőn.

Don Ferrante pedig eközben áldotta a szerencsét, hogy találkozott ezekkel az előkelő emberekkel s megmutathatta nekik a pompáját. Azt mondta a feleségének, hogy most már senki sem törődik azzal, hogy ő maga csunya, az apja meg tolvaj. Most már mindenki tudja, hogy előkelő embernek a felesége.

Estebéd után donna Micaela hallgatagon ült a helyén s hagyta, hogy az apja hadd beszéljen don Ferranteval. Ekkor az utcán, a nyári palota ablaka alatt mandolin kezdett zengeni, egész halkán. Magános mandolinszó volt gitár- és hegedűkísérettel. Semmi nem lehetett volna gyengédebb, légiesebb, csábítóbb, meghatóbb! Az ember nem is hitte volna, hogy a mandolin hurjait emberi kéz reszketteti meg. Mintha mehek, tücskök, ősi bogarak adtak volna éjjeli zenét.

— Már megint itt csavarog valaki, aki szerelmes Gianitába, — szöjt don Ferrante. — Ez csak a leány a talpán, ez a Gianita. Mindenkinél a szeme megakad a szépségén. Ha fiatal volnék, magam is Gianitába szeretnék bele. Ez a leány tud szeretni!

Donna Micaela összerándult. Ferrantenak igaza van, gondolta. A mandolin Giannitanak szól. Ma este ugyan Giannita otthon volt az anyjánál; de most a nyári palotában lakott. Donna Micaela kivitte ezt, mióta don Ferrantenak a betegsége miatt elenyedt az energiája.

Donna Micaelának azonban tetszett a mandolinszó, ha nem neki szöjt is. Szép, szelíd, vigasztaló volt a hangja. S az asszony halkán bement a szobájába, hogy a sötétben s magányosságban zarártanabbul hallgathassa.

Amint belépett a szobába, édes, erős illat áradt feléje. Mi az? A keze reszketni kezdett, amint a gyujtót s a gyertyát kereste. A dolgozó asztalán egy nagy, szélesre kinyílt magnóliavirág feküdt.

S a virág egyik levelére ez volt bekarcolva:

Ki szerel engem?

Ezt ő karcolta bele egy héttel ezelőtt s most ott állt alatta:

Gaetánó!

S a virág mellett ott feküdt egy kis fehér könyv, melyben szerelmi dalok voltak. Az egyik canzone meg volt jelölve:

Tiltott szerelmem,  
Köti a nyelvem...  
Álomba szállott  
Hozzád a lelkem.  
Őrzöm ez érzést  
Kincse szívemnek,  
Ne tudd meg soha  
Hogyan szeretlek.  
Őrzöm a kincset,  
Lelkemnek üdvét...  
Ne tudd meg soha:  
Szívem a tiéd!

A mandolin zengett tovább. A hangja olyan volt, mint a tavaszi levegő, meg a napsugár, volt benne valami fölemelő, megnyugtató, valami része a természet vigasztaló gondatlanságának.

A szökés.

Az aracoelibeli kis kép ebben az időben még mindig Diamanteban volt.

Az angol nő, aki a kép volt, annyira el volt ragadtatva Diamantétől, hogy nem tudta elhatározni magát a tovább utazásra.

A szállónak az egész első emeletét bérbe vette s úgy berendezkedett, mintha otthon volna. Drága pénzért vett meg ócska cserépedényeket s régi pénzeket, ahol csak talált. Vásárolt mozaikokat, oltárreliefeket s szentképeket

is. Az az ötlete támadt, hogy az egyház összes szentjeinek képeiből gyűjteményt csinál.

Gaetánónak is meghallotta a híret s azt izente neki, hogy látogasson el hozzá a szállóba.

Gaetánó összekereste a szentképeket, melyeket az utóbbi időben faragott s megával vitte miss Tottenhamhoz. A miss nagyon meg volt elégedve a kis képekkel s mind meg akarta venni.

A gazdag angol nő szobái olyanok voltak, mint valami múzeumnak a lomtára. Volt ott minden lehetséges dolog, de minden összeviszsa volt dobálva a legnagyobb rendetlenségben.

Itt kimálabázott utiladák álltak, amott képek, rézmetszetek heverték, utmutató könyvek, menetrendek, teásedény, gyorsforraló, imádságos könyv, zeneszerek, címeres pajzsok.

Gaetánónak a holmi láttára kinyílt a szeme. Hirtelen elpirult, az ajkára harapott s elkezdte újra becsomagolni a képeit.

Egy Krisztus-képet vett észre. A „kivezett” volt az, mely ott állt a rendetlenség közepette szegényes koronájával a fején, sárgaréz cipővel a lábán. A festék lehámolt az arcáról, a gyűrű s az ékszerrel rozsdások voltak s a pólya a vénségtől sárgult.

Mikor Gaetánó ezt látta, nem akarta többé eladni a képeit miss Tottenhamnek, hanem nekikészülődött, hogy odébb áll.

Mikor a miss kérdezte, hogy mi baja van egyszerre, Gaetánó dühbe jött s megpirongatta.

Tudja-e a miss, hogy e közt a sok lim-lom közt szent tárgyak is vannak?

Tudja-e, vagy nem, hogy ez itt maga a szent kisdéd, Jézus? S mégis engedte, hogy az egyik kezéről elvesszék három ujját, hogy a koronájából kipotyogjanak a drágakövek s hogy piszkosan, rozsdásan, megszenstelenítve heverjen itt! S ha már az Isten egyszülött Fiajának képével így bánik, mit csinálna még a többivel? Neki ugyan nem ad el semmit!

Mikor Gaetánó így lehordta, miss Tottenham egészen felvidult s föllelkésedett.

Ez az igazi élő hit, az a valódi szent harag. Ebből a fiatal emberből művésznét kell lenni!

Angliába, Angliába kell neki menni! Oda fogja őt küldeni a miss, barátjához, a nagy mesterhez, aki a művészet átalakítására törekszik, ahoz, aki meg akarja tanítani az emberiséget, hogyan lehet az ipart művészetté tenni, hogyan kell szép butorokat, szép templomberendezéseket készíteni! Ahoz a nagy emberhez, aki egy egészen új, szép világot akart teremteni!

Maga a miss rendelt el és hozott rendbe mindent s Gaetánó engedte szabadon cselekedni, mert ő maga is legjobban szeretett volna már megszabadulni Diamantétól.

Látta, hogy itt már nem tudja többé elviselni az életét. Azt hitte, hogy Isten maga menti meg a kísértéstől.

Észrevétlenül utazott el. Donna Micaela alig tudott valamit róla, hogy elmegy. Gaetánónak nem volt bárársága, hogy elmenjen hozzá s bucsut vegyen tőle.

(Folytatása következik.)

## Nemzeti színház.

Bérlet 97. sz.

Páratlan.

Pénteken, 1904. évi január hó 8 án:

### A tűzoltók.

Énekes vigjáték 1 felvonásban. Írta: Héry Béla. A dalokat szerzette: Sigmund Akos.

SZEMÉLYEK:

Tűzesi	Mariházi M.	Kövesné	Bácsné.
Tűzesinő	Csigaházi E.	Sisak	Ligeti V.
Honka, leánya	Aranyosy J.	Sisakné	Pajor Agnes.
Endrei	Simon Jenő.	Jutka	Répásy G.
Henczei	Bónis Lajos.	Samu	Németh J.
Köves	Füredi J.	János	Juhai József.

EZT KÖVETI:

### Katinka.

Népies zenedráma 2 felvonásban. Szövegét írta: Thury Zoltán. Zenéjét szerzette: Orbán Árpád.

SZEMÉLYEK:

Örögteg Péter Juhász S.	Barnabás	Békassy Gy.
Mihály, fia	Katinka	Singhoffor V.
Rozál, leánya Földi Frida.	András	Juhai József.

Kendete este 7 óra fél órakor.

ALAPITOTT 1890.

### Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.  
Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.  
2411

ALAPITOTT 1890.

Alapított 1890.

Alapított 1890.

## Sürgős figyelmeztetés!

Üzletünkben feltalálható legfinomabb s valódi

# OROSZ-TEA

különként 10—36 kor.-ig

mellőzhetővé teszi, hogy ezen cikket Bécs, Trieszt, avagy Hamburgból szerezzük be; mint azt számos tea-fogyasztó háznál eszközlik.

Megrendelés előtt kérjük cégünkönél próbát eszközölni.

Teljes tisztelettel

## Vojtek és Weisz.

### RUM

legfinomabb minőségekben s igen jutányos árak mellett.

Közvetítési díjat nem számítok.

Elsőrangú pénzügyi intézet képviselőjét azon megbízással vettem át, hogy a tisztelt felektől, kik kölcsönért, bizalommal hozzám fordulnak, **közvetítési vagy becslési díj sem általam, sem pedig az intézet által, nem lesz felszámítva.**

Ajánlok

## földbirtokra, városi jó fekvésű, biztos bérjövödelmet hozó házakra

törlesztéses kölcsön nyerhető következő feltételek mellett:

4%	kamatra, 50 évi törlesztésre
4 1/2 %	40 1/2 " "
4 3/4 %	35 " "
5%	30 " "

**A tőke kamatfizetéssel együtt félévi részletekben törlesztetik.**

**A kölcsön készpénzben fizettetik ki.**

Magasabb kamatu kölcsönök convertáltaknak. Ki és betáblázási költségeket kívánatra előlegezem. Kölcsönajánlatokat elfogads minden felvilágosítással készséggel szolgál

## Berger József

irodája

Arad, Andrásy-tér 8. sz., a Minorita templommal szemben.

Közvetítési díjat nem számítok

Közvetítési díjat nem számítok.

Közvetítési díjat nem számítok.

# Alkalmi meglepetés!

Ajánlok

## Disz-levélpapirokat

Margaret Mille Ivory, Etoile française, Mot à la poste, Szepesi len, minden színben és minden alakban **rendkívül díszes dobozokban.**

Továbbá

Aquarel- és olaj festő-szekrényeket, emlékkönyveket, disznaptárakat, stb. stb.

A most legdivatosabb

## Isabey névjegyek

csakis nálam készülnek a legszebb kivitelben. (Ajánlom idejében megrendelni.)

Végezetül

Fényképező gépeket és fénykép szikketek eredeti gyári árak mellett.

Levelerő-lapok a képzelhető legnagyobb választékban.

Vagyok mély tisztelettel

## BLOCH H.

papirkereskedése, könyvnyomdája, fényképszikkek raktára.

2796

Mindenki meg lesz elégedve.



## Nagy lelkesedéssel

és elismerőleg nyilatkoznak a **theafogyasztók, a Sultán rum és a Sultán thea** keveréssel készített élvezetes italról.

## Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes és finom zamatot kölcsönöz. Ára egy fél literes üvegnek **80 kr.**, 1 literes üvegnek **1 frt 50 kr.**

## Sultán Thea,

mely ötféle legjobb fajta keverékből áll. Ára: 1 deka **10 kr.**, 1/8 kiló **1 frt.**, 1/4 kiló **2 frt.**

## Tyukszem és szemölcs ellen

eddig páratlanul áll a h'ras és egyedüli biztos szer, a **Hajós-féle**

## ANAGALLIN.

Egy üvegnek az ára **35 kr.**

126

Fenti szerek kizárólag kaphatók:

## Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteri Gondviseléshez

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

**A kinek**

ismerettség híján

házasárra,  
nevelésre,  
údvételekre,  
könyvelésre,  
segédre,  
ispánra,  
gazdálkodásra,  
kulcsárra,  
vinczélésre,  
körtésére,kulcsárnőre,  
gazdaszónyira,  
szakácsnőre,  
szobabányra,  
házi- vagy  
irodaszolgára,  
pénzbesszédre,  
hásmesterre,  
stb.-re  
van szüksége**Aki**

eladni kíván

busort,  
songorát,  
bort,  
gyümölcsöt,  
gabonát,üzletet,  
műhelyt,  
lakást stb.:  
vagy**Aki**

bérbeadni kíván

birtokot,  
házat  
vadássterü-  
letet,halászatot,  
telket,  
kocsit,  
lovat,**Aki**mindeseket vétel vagy bérbevitel cél-  
jából keresi;**Aki**valamely állást betölteni kíván: legbizto-  
sabbban ér célt, ha az**„ARADI KOZLÖNY“**

kis hirdetési

rovatát használja.

**Apró hirdetésekre**

szolgáló levelezőlapok kaphatók

**Aradon:****Révész Nándor**

könyvkereskedésében, Andrásy-tér, Minorita-palota

**Ifj. Klein Mór**

könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.

**Kerpel Izso**

könyvkereskedésében, Andrásy-tér.

**Keppich Zsigmond**

papirkereskedésében, Andrásy-tér.

**Ozv. Hammerschlag L.-né**

dehánytözsdejében, Andrásy-tér.

**Kis tözsdében**

Templom-utca.

**Kohn László**

Wagongyárban.

**Hoffmann József**

fűszerkereskedésében, Forray-utca.

**Bauer Gyula**

dehánytözsdejében, Andrásy-tér.

**Kiadó**

Andrásy-tér 20. szám földszint,  
ajtó 24. alatt az udvarban 4 egy-  
másba nyíló helyiség, pincze, pad-  
lás, részben vagy egészben. —  
Ugyanott különböző állványok, fel-  
szerelések eladók. 2921

**Wetzer János toll.**

Nikkelozott acélból.

Kapható: Ingusz L. és Fiaival.  
Telefon 512.**32 éves**

özvegy asszony, kinek 2 gyermeke  
van, keres idősebb, tisztességes  
kovács segédet, ki egy kisebb mű-  
helyben megbízható, házasság nincs  
kizárva. Műhely, sz. számmal sa-  
ját házában. Leveleket özv. Póth  
Józsefné Mikalaka, Radnai ut 276.  
szám kérek. 91

**Egy ügyvédi irnok,**

ki a román és német nyelvet szó-  
ban és írásban bírja, azonnali al-  
kalmazást nyerhet: Dr. Králigt  
Lajos ügyvédi irodájában, Arad,  
Andrásy-tér. 116

**Folyó hó 15-ére**

keresek teljes ellátást, lehetőleg  
főposta közelében. Ajánlatok „Gya-  
kornok” jellegre Békéscsaba pos-  
trestant kéretnek. 118

**Megigérttem,**

hogy e lap utján írok: egy kicsit  
késtem, hogy mért, majd szemé-  
lyesen. Mint mondtam, angyalom,  
sokat szenvedek, nincs nyugal-  
mam, mindig kegyed van eszembe,  
legjobban segítene a mi után any-  
nyit sopánkodtam és azután el-  
tul a... Legközelebb „Remény”  
czim alatt. Kérek a mettettem lévő  
(városba) községbe postrestant  
levelet a lakó utcája neve alatt,  
hogy tudjam megértett e. Csókolja  
milliószor. 112

**Telefon szám 96.**

Legalkalmasabb és legolcsóbb

**karácsonyi és újévi ajándék****Singer varrógépek**

családok és iparosok részére.

**Hammer Vilmos**

műszerésznél

öt évi jótállás és kedvező fizetési  
föltételek mellett kapható.

Raktáron 2767

Singer karikahajós és Centrál Bobbin gépek.

Arad legrégibb varrógép javító  
műhelye és raktára, Szabad-  
ság ter 7. sz.

**Telefon szám 96.**

Arad legnagyobb

**óra és ékszerraktára.****DEUTSCH IZIDOR**

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

**Alkalmi vételek és eladások.**

Legnagyobb választék és legolcsóbb  
bevásárlási forrás.

**Ékszertárgyak,**

tört arany és ezüstneműek kész-  
pénzért a legmagasabb árban meg-  
vétetnek vagy más új tárgyakra  
átcserelelnek. 2508

—Kéretik kísérletet tenni.—



Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

**KINTZLER ZOLTAN**

Branemetter művész és ékszerész

Arad, Andrásy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

**óra és ékszer**

kapható. 1031

Pontos és szolid kiszolgálás!

**Kutakat épít,  
mélyit és fur****Licsmann József**

kutimester 2000

Arad, Wesselényi-utca 36. sz.

Különlegesség

hegyi sziklákban is.

Telefon 242. sz.

**Kalmár \* \*****\* \* József**

villanyműszerész

Kerékpár és varrógép rak-  
tára 2072

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

Raktáron tartok családi

**Singer varrógépeket,**

karikahajós (Ringschiff) gépeket  
házi vagy ipari használatra 5 évi  
írásbeli jótállással, kedvező havi  
részfizetés mellett.

**Varrógép javítások**

jótállás mellett eszközöltetnek.

M. kir. szabadalmazott

**Tüzi fecskendők**és hozzávaló mindennemű tömlők  
(csövek)

**Községeknek legalkalma-  
sabb,** mert homokos és sáros víz  
használatánál sem tagadják meg  
a szolgáltatást, — a gép jó műkö-  
désért 3 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

**Borszivattyuk**

és hozzá való legjobb minőségű  
gumi csövek gyári áron.  
A szivattyu hengerből a bor utolsó  
cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu  
nem romlik és a bort nem ronthatja  
a gépezet jó működése miatt 3 évi  
jótállás, ingyen javítás.

**K u t a k**

a hozzávaló csövekkel gyári árban

**Hönig Frigyes**

harangöntőnél 1418

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Mindennemű javítások elfogad-  
tatnak.**Uraságoktól levetett**téli kabátokat és utazó bun-  
dákat, férfi ruhákat

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek.  
Továbbá használt butorokat is ve-  
szek és olcsó áron eladok. 37

**Menczer Márton**

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Nagy

**arany-, ezüst- és ékszer-**

javító műhely!

A n. 6. közönség becses tudomására  
hozom, hogy az eddig Bonts-házban léte-  
zett Papp Kálmán utóda-féle

**aranyműves műhelyemet**

Forray- és Rövid-utca sarok

(Hajek-féle üveg-udvarba)

**helyeztem át,**

és mint eddig, úgy ezentul is mindennemű  
javításokat olcsón és pontosan eszközök,  
valamint régi törött arany és ezüstműt  
legmagasabb árért veszek vagy újra át-  
alakítok. 2482

Állandó raktár karácsonyi és újévi ajándékokban.

A n. 6. közönség becses bizalmát to-  
vábbra is kérem, tisztelettel

**Papp Kálmán utóda.**

Megyei és városi telefon 471. szám.

**Legolcsóbb bevásárlás**

Özv. Sütő Józsefné utóda

**URBÁN E.**

üveg és porcellán raktárában

**ARADON,**Forray-utca 2/c. és Szabadság-  
tér 20. sz. gróf Nádasdy-ház.

Carlsbadi finom porcellán étkező kész-  
letek színezve 5 frt 75 krtól feljebb.

Carlsbadi finom kávé és tea készletek  
színezve 3 frt 35 krtól feljebb.

Carlsbadi finom kávé és tea csészék szí-  
nezve 24 krtól feljebb.

Carlsbadi finom mocca csészék aranyo-  
zott, 20 krtól feljebb.

Mosdókészletek complet színezve 3 frt 60  
krtól feljebb.

Függőlámpák nagy választékban 2 frt 95  
krtól feljebb.

Likőr készletek a legszebb kivitelben 75  
krtól feljebb.

Színes vagy fehér üveg compót tál 6 tá-  
nyérral 85 krtól feljebb.

Finom vizes pohár mintázott, darabja 6  
krtól feljebb.

Finom boros pohár mintázott, darabja 5  
krtól feljebb.

Finom horos palaczk, csiszolva, dugóval  
30 krtól feljebb.

Finom likőr palaczk, csiszolva, dugóval  
20 krtól feljebb.

Finom likőr pohár (kehely) 10 krtól felj.

Finom likőr pohár sajtolt 5 krtól feljebb.

Ezeken kívül a legmeglepőbb olcsó árban  
kaphatók képek, tükrök, képkeretek, főző-  
edények, diszmutárgyak, alpacca evőesz-  
közök stbi minden e szakmához tartozó  
cikkek. — Ugyanott

**szagtalan kristály-petroleum**

1 liter 20 kr. nem füstöl.

Üveges munkák helyben és vidéken jutá-  
nyos ár mellett eszközöltetnek, valamint  
javítási munkák is.

Kölosön-edény minden alkalomra  
kapható. 2799

Alapított 1884-ben.

Pusztafi és Társa (Budapest, V., Lipót kör-ut 17.) festékével.